Ազգ
Azg armenian daily

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 184 (938)

Արեւմուտքը եւ ՆԱՏՕ-ն հարկադրում են Ռուսաստանին նոր դաշինք կազմել

Վերջին ժամանակներում Արեւմուտքը եւ ՆԱՏՕ-ն իրենց գործողություններով Ռուսաստանին դրդում են նոր ռազմաքաղաքական դաշինքի ստեղծման, հայտարարել է միջազգային գործերի կոմիտեի փոխնախագահ Ալեքսեյ Միտրոֆանովը սեպտեմբերի 25-ին Պետդումայում կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ: Նրա կարծիքով, արեւմտյան երկրները այժմ «արդեն բացահայտորեն հաշվի չեն առնում Ռուսաստանի շահերը»: Միտրոֆանովը գտնում է, որ «ժամանակն է հրաժարվել այն պատրանքներից, թե հնարավոր է Ռուսաստանի միավորումը արեւմտյան հանրակցությանը»: Առաջարկվում է օրակարգ մտցնել Ռուսաստանի կողմից պաշտպանական միություն ստեղծելու հարցը, հայտարարել է խորհրդարանականը: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Քլինթոնն արդեն 19 միլիոն հավաքել է

Նախագահ Քլինթոնը ավելի շատ է դրամ հավաքում իր վերընտրության համար եւ ավելի շուտ, քան որեւէ այլ նախագահ պատմության ընթացքում: Այս ամսվա վերջ, հինգուկես ամիս տեւած ակտիվ դրամահավաքից հետո, դեռեւս պաշտոնապես չհայտարարված Քլինթոն-Գոր ընտրարշավը կհավաքի շուրջ 19 մլն դոլար, անհատական նվիրատվությունների ձեւով:

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Մ. Նահանգներ է այցելելու

Հոկտեմբերի 25-ին, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի Միացյալ Նահանգներ այցելության առթիվ, Ամերիկայի հայկական համագումարի կազմակերպությամբ տեղի է ունենալու ընդունելություն, որի ընթացքում մեծարվելու է Հանրապետության նախագահը եւ նշվելու է Միացյալ Նահանգներ-Հայաստանի Հանրապետության յուրահատուկ հարաբերությունը:

Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Միացյալ Նահանգներ է այցելելու հոկտեմբերի 24-ին ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովում ելույթ ունենալու եւ հաջորդ օրը ներկա է լինելու Վաշինգտոնում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանության նոր շենքի բացման հանդիսությանը, որը վարելու է Ամերիկայի Հայկական համագումարի տնօրենների խորհրդի փոխնախագահ Անի Թորաեւը: Հանդիսությանը ներկա են լինելու Միացյալ Նահանգների պետական բարձրաստիճան անձնավորություններ ու կոնգրեսականներ: ■

ՀԲԸՄ-ի նախագահի տիկ. Լուիզ Մանուկյան Սիմոնը Պոլսում

Պոլսում լույս տեսնող «Ժամանակ» թերթից ուղարկված հատուկ թղթակցությունից իմանում ենք, թե ՀԲԸՄ-ի նախագահի տիկ. Լուիզ Մանուկյան Սիմոնը սեպտեմբերի 19-ին կարճատեւ այցելություն է կատարել Թուրքիա: Սեպտեմբերի 21-ին Պոլսո հայոց պատրիարքարանում տեղի է ունեցել ՀԲԸՄ-ի նախագահի տիկ. Լուիզ Մանուկյան Սիմոնի պատվին ընդունելություն, որին ներկա են եղել պոլսահայ գաղութի ներկայացուցիչները՝ Պոլսո պատրիարք ամենապատիվ Գարեգին արք. Գազանճյանի գլխավորությամբ: Բացման խոսքում պատրիարք հայրը ողջունել է տիկ. Լուիզ Մանուկյան Սիմոնին եւ անդրադարձել ՀԲԸՄ-ի կարեւոր գործունեությանը:

Պատասխան խոսքում շնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար, ՀԲԸՄ-ի նախագահը դրվատանքի խոսքեր է ասել պոլսահայ գաղութի ազգային գիտակցության մասին: Պատրիարք Գարեգին արք. Գազանճյանը տիկ. Լուիզ Մանուկյան Սիմոնին է նվիրել պատրիարքական աթոռի զինանշանը պատկերող մի հուշանվեր: ■

ԼՂՀ նախագահի մամլո քարտուղարն ուղղում է մտցնում...

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ: Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի խոսքերով «վիճելի» է ղարաբաղյան հակամարտության գոտում այն սահմանի որոշման հարցը, որի երկայնքով ծրագրվում է տեղաբաշխել ԵԱՀԿ խաղաղարար բաժանող ուժերը՝ այսպես կոչված բուֆերային գոտի ստեղծելու համար: Այս մասին անցյալ շաբաթ օրը հայտնեցին Բաքվի զանգվածային լրատվության աղբյուրները: Ընդսմին Հասանովը պնդում է, որ հայկական կողմը փորձում է տեղաշարժել այդ «սահմանը» Ադրբեջանի տարածքի խորքը, մինչդեռ Բաքուն ձգտում է անել ճիշտ հակառակը: Սնարբի խնդրանքով մեկնաբանելով այդ հայտարարությունը՝ ԼՂՀ նախագահի մամլո քարտուղար Ալեքսանդր Գրիգորյանը նման հարցադրումը գնահատեց որպես ոչ սթափ:

«Հակամարտող կողմերի շփման գիծը, որի մասին խոսում է Հասան Հասանովը, արդեն ոչ մի կերպ չի կարող վիճելի լինել, ասաց մամլո քարտուղարը: Նա հիշեցրեց, թե այդ գիծը ճշտվել է դեռեւս 1994 թվականին Մոսկվայում՝ Ադրբեջանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի պաշտպանության նախարարների հանդիպման ժամանակ՝ Ռուսաստանի ռազմական գերատեսչության մասնակցությամբ: ■

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ըստ Ֆադեյ Սարգսյանի, ակադեմիայի գիտական անձնակազմի հետագա կրճատումն անթույլատրելի է

Համաձայն Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի տրամադրած տեղեկությունների, 1990-95 թթ. ընթացքում ՀՀ ԳԱԱ գիտական անձնակազմից արտասահման է մեկնել ընդամենը 159 մարդ, այսինքն գիտաշխատողների 1990 թ. ընդհանուր թվի (3344 մարդ) 4,75 տոկոսը: Այս թվի մեջ չեն մտնում այն գիտաշխատողները, որոնք արտասահմանում են գտնվում ակադեմիայի կամ ինստիտուտների կնքած պայմանագրերի (այդպիսի գիտաշխատողների թիվը մոտ 90 է) համաձայն: Հեռանալու պատճառներից Ֆադեյ Սարգսյանն առանձնացնում է 3-ը. իրենց տնտեսական վիճակը բարելավելու ձգտում, մասնագիտական աշխատանքի համար ավելի բարենպաստ պայմանների ապահովում եւ արտասահմանում ապրող մերձավորների հորդորանք:

Արտասահման մեկնողները հիմնականում համեմատաբար երիտասարդ են, մեծ մասամբ գիտության թեկնածուներ եւ կիրառական գիտությունների ներկայացուցիչներ:

Վերջերս ԳԱԱ համակարգում կատարված կրճատումներին վերաբերող լուրերը, ըստ պրն. Սարգսյանի, չափազանցված են: Կրճատվել է յուրաքանչյուր ինստիտուտի գիտական կազմի մոտ 20 տոկոսը: Ընդհանուր առած, կոնկրետ թվով, ակադեմիայի նախագահն այնուամենայնիվ գտնում է, որ ինստիտուտները կորուստներ են կրել «նաեւ լավ կադրերի իմաստով», եւ այդպիսով լիովին սպառված է գիտաշխատողների թվաքանակի կրճատման հնարավորությունը: «Կրճատման եւս մի այդպիսի ալիք էլ եթե տեղի ունենա, ակադեմիական գիտությունը կարող է կազմալուծվել: Ես համոզված եմ, որ հանրապետության ղեկավարությունը դա գիտակցում է», նշել է պրն. Սարգսյանը: ՆՏ

ԵՐԵՎԱՆ

Ազգային ժողովը քննարկում է իր աշխատանքի կանոնակարգը

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Մինչ Ազգային ժողովում սակավաթիվ ընդդիմությունը շարունակում է համառորեն մնալ իր գործունեության պասսիվ ձեւին, ԱԺ պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ Էդ. Եգորյանը ԱԺ-ի սեպտեմբերի 25-ի նիստում հայտարարեց. «Երբ ես ընդդիմություն լինեի եւ ունենայի 1/3 ձայներ (այն քանակը, որն անհրաժեշտ է ԱԺ-ում ընդդիմության լիարժեք գործունեության համար՝ Ն. Մ.), ապա ամեն օր անվստահություն կհայտնեի կառավարությանը»:

Շնորհավորելով ընդդիմությանը եւ կառավարությանը այն իրողության համար, որ Է. Եգորյանը «ընդդիմություն չէ», միաժամանակ տեղեկացնենք, որ ԱԺ-ի երեկվա նիստում ներկայացված «ՀՀ Ազգային ժողովի կանոնակարգի» նախագծի հեղինակը Է. Եգորյանի ղեկավարած պետաիրավական հանձնաժողովն է: Ըստ ներկայացված նախագծի, ԱԺ-ում պատգամավորների իրավունքների եւ գործունեության խիստ սահմանափակումներ կան: Դրանք հիմնականում վերաբերում են պատգամավորների եւ կառավարության, պատգամավորների եւ ՀՀ նախագահի փոխհարաբերություններին, պատգամավորների քաղաքական կողմնորոշումներին, անձեռնմխելիության պահպանմանը, ինչպես նաեւ պատգամավորների պետական գաղտնիքների հաղորդակցմանը:

Համոզվելով, որ ներկայացված կանոնակարգով փաստորեն խիստ սահմանափակվում են իրենց լիազորությունները, մի շարք պատգամավորներ հանդես եկան որոշակի առաջարկություններով:

Առանց այդ էլ Սահմանադրությամբ ԱԺ-ի պատգամավորների գործունեությունը խիստ սահմանափակված է, առանց այն էլ ԱԺ-ում ընդդիմությունը ձայների 1/3 հավաքել [illegible] քաղաքական մարմին ի՞նչ կարիք կար սահմանափակել պատգամավորների իրավասությունները:

Միտումն ակնհայտ է՝ հանրապետության նախագահական, քաղաքական կյանքում նվազագույնի հասցնել ԱԺ-ի դերը:

Կանոնակարգում կային հոդվածներ, որոնք, ըստ էության, հակասում էին Սահմանադրությանը, սակայն պրն. Եգորյանը նմանատիպ մտահոգություններ կանխեց, ասելով, որ դա «մեր ներքին խնդիրն է»:

Բայց մի՞թե «ներքին խնդիրների» լուծման մենաշնորհը պատկանում է բացառապես Էդվարդ Եգորյանին: ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սպասվում է ԵԱՀԿ պատվիրակության այցը ԼՂՀ

Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ արտաքին գործոց նախարարությունից, սեպտեմբերի 25-28-ը սպասվում է ԵԱՀԿ ընդլայնված պատվիրակության այցը Ստեփանակերտ: Նախնական տվյալներով, պատվիրակությունը կղեկավարեն ԵԱՀԿ կամ Մինսկի խմբի համանախագահներ Նիբերգը եւ Կազիմիրովը կամ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահներ Տալվիտիեն եւ Լոզինսկին: Պատվիրակության կազմում կլինի նաեւ Թուրքիայի ներկայացուցիչը: Վ. Ա.

Մահմեդականները շարունակելու են հարձակումը

Չնայած Անվտանգության խորհրդի որոշմանը՝ դադարեցնել մահմեդա-խորվաթական զորքերի հարձակումը Արեւմտյան Բոսնիայում, Բոսնիայի վարչապետ Սիլաջիչը հրամայեց շարունակել հարձակումը սերբական Բանյա Լուկա քաղաքի ուղղությամբ այնքան ժամանակ, մինչեւ սերբերը դուրս չեն բերի իրենց զինված ուժերը քաղաքից: Այս որոշումը Սիլաջիչն ընդունեց այն բանից հետո, երբ մահմեդական զորքերը գրաված տարածքում, համաձայն արտասահմանյան զանգվածային լրատվական տվյալների, հայտնաբերեցին սերբերի կողմից մասսայաբար ոչնչացված մահմեդականների գերեզմաններ: Համաձայն Սիլաջիչի հայտարարության, մահմեդա-խորվաթական հարձակումը կշարունակվի այնքան ժամանակ, մինչեւ սերբերը «վերջ չեն դնի մահմեդականների եղեռնին»:

Ադրբեջանական զորախաղեր

ԲԱՔՈՒ, 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ՏՈՒՐԱՆ: Այսօր Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար գեներալ լեյտենանտ Սաֆար Աբիեւի ղեկավարությամբ սկսվեցին ազգային բանակի հրամանատարական շտաբային զորավարժությունները: Զորավարժություններին մասնակցում են տարբեր զորատեսակների զորամասեր ու ստորաբաժանումներ, հայտնում է պաշտպանության մամլո ծառայությունը:

Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսը ժամանելու է Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ, ՓԱՍՏ: Սպասվում է, որ սեպտեմբերի 26-ին Բեյրութից Հայաստան է ժամանելու Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն: Այդ մասին պաշտոնական տեղեկություն ձեռք էր բերվել վաղօրոք, սակայն մինչեւ սեպտեմբերի 25-ի առավոտ կաթողիկոսի ժամանումը վերջնականապես ճշտված չէր: Էջմիածնում Գարեգին Ա-ի հետ Արամ Ա-ն համատեղ պետք է նախագահի Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տոնակատարության հանձնաժողովի առաջին նիստը: Հանձնաժողովի աշխատանքներին Մայր աթոռից մասնակցելու են 8 եկեղեցական եւ 4 աշխարհիկ ներկայացուցիչ, իսկ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունից՝ 6 եկեղեցական եւ 2 աշխարհիկ ներկայացուցիչ: Բացի դրանից, հանձնաժողովում իրավական անդամներ կլինեն նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցու երկու պատրիարքությունները:

Արծրունու հիվանդության պատճառով դատը հետաձգվեց

Սեպտեմբերի 25-ին նախատեսված «Դրոյի» դատավարության հերթական նիստը չկայացավ: Դատավոր Է. Մանուկյանը դատի մասնակցողներին հայտարարեց, որ Ազգային անվտանգությունից տեղեկացրել են, որ ամբաստանյալ Արմեն Արծրունին [illegible] է եւ չի կարող մասնակցել դատավարությանը: Դատը կշարունակվի այսօր: ■

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Պաղեստինյան վարչակազմի իրավունքները ընդլայնվում են

ԲԵՅՐՈՒԹ, 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ: Ըստ եգիպտական Թաբա քաղաքից եկող լուրերի, այսօր օրվա երկրորդ կեսին պաղեստինյան վարչակազմի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը եւ Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը նախաստորագրեցին Հորդանան գետի արեւմտյան ափում պաղեստինյան վարչակազմի լիազորությունների ու իրավունքների ընդլայնման մասին իսրայելա-պաղեստինյան համաձայնագրի տեքստը: Թաբայում բանակցությունները Արաֆաթի եւ Պերեսի միջեւ տեւեցին մեկ շաբաթից ավելի: Այդ ընթացքում կողմերին հաջողվեց կարգավորել այդ փաստաթղթի սեպտեմբերի 28-ին Վաշինգտոնում վերջնական ստորագրմանը խոչընդոտող տարաձայնությունները: 1967 թ. վեցօրյա պատերազմի ընթացքում Իսրայելի կողմից գրավված Հորդանան գետի արեւմտյան ափում պաղեստինյան վարչակազմի իրավունքների եւ լիազորությունների ընդլայնումը նախատեսված է սկզբունքների մասին Վաշինգտոնում երկու տարի առաջ ընդունված հռչակագրով: Իսրայելյան ուժերի հետհանումը գրավված արաբական վեց քաղաքներից եւ 400 գյուղերից տեւելու է վեց ամիս եւ սկսվելու է Վաշինգտոնում կայանալիք համաձայնագրի ստորագրումից 10 օր անց: Իսրայելցի որոշ զինվորներ մնալու են Հեբրոնում: Համաձայնագիրը կանխատեսում է նաեւ հազարավոր պաղեստինցի բանտարկյալների ազատ արձակում: Հրեա ծայրահեղական վերաբնակիչները ընդդիմանում են համաձայնագրին, իսկ երբ համաձայնագրի ստորագրման լուրը հայտնի է դարձել արեւմտյան ափում, պաղեստինցի երիտասարդները երկու քաղաքներում քարեր են նետել իսրայելցի ոստիկանների վրա: ■

digitised by A.R.A.R.@

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Հատուկ համար «Հայաստան» հիմնադրամին

Լոս Անջելեսի «Նոր կյանք» շաբաթաթերթը սեպտեմբերի 21-ի համարը ամբողջությամբ նվիրել է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին: Շաբաթաթերթի ամեն էջ հովանավորվել է որեւէ անհատի կամ կազմակերպության կողմից: Այդ բացառիկ համարը պատրաստել եւ խմբագրել է «Նոր կյանքի» խմբագիր Հրանտ Ամենյանը, որն իր առաջնորդող հոդվածն ավարտում է այսպես. «Հիմնադրամը կարեւորություն կուտա միասնության գաղափարը կարգախոսեն գործնական իրականության վերածելու: Կատարենք մեր պարտքը իրագործելու մեր միասնությունը»: Սա առաջին եւ հաջող նախաձեռնությունն է «Հայաստան» հիմնադրամի Լոս Անջելեսի հանձնախմբի:

Պերճ Սարյանը հայ գործարարների պատվավոր նախագահ

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, 1995 թ. սեպտեմբերի 20-ին Երեւանում տեղի ունեցավ «Հայ գործարարների ընկերության» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերի առաջին ընդհանուր ժողովը, որտեղ նախագահ Պերճ Սարյանը կարդաց վերջին 16 ամիսների գործունեության մասին զեկույցը: Նա մասնավորապես նշեց, թե անցած ամիսներին 3 հիմնական պատճառ է եղել, որ Հայ գործարարների ընկերության դրամագլուխը չամբողջացավ: Այդ պատճառներից մեկն այն է, որ սփյուռքի գործարար եւ ունեւոր մարդիկ մինչեւ օրս մտածում են, թե Հայաստանում բիզնես անելու ժամանակը չի եկել: Նրանց կարծիքով, Հայաստանի տնտեսությանը օգնելու լավագույն ձեւը դեռեւս մնում է մարդասիրական օգնությունը, այլ ոչ թե բիզնեսը, եւ կարծում են, որ այդ ժամանակը կգա, «երբ որ շրջափակումը վերանա եւ Ղարաբաղի խնդրի վերաբերյալ խաղաղությունը պաշտոնապես հաստատվի»:

Ընդհանուր ժողովում, ուր ընտրվել է տնօրենների խորհրդի նոր կազմ, Պերճ Սարյանը իր զբաղվածության պատճառաբանությամբ չի ցանկացել մաս կազմել այդ խորհրդին: Բայց, որպեսզի հետագայում նա եւս օժանդակի ընկերության աշխատանքներին, ժողովը միաձայն նրան ընտրեց պատվավոր նախագահ: Իսկ տնօրենների խորհրդի նախագահ ընտրվեց Վահե Ջազմադարյանը (Փարիզ), փոխնախագահներ ընտրվեցին Արմեն Դարբինյանը (Երեւան), Լեւոն Սիհարոնյանը (Թեհրան) եւ Ռուբեն Գրիգորյանը (Փարիզ):

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Կնքվեց հայ-գերմանական առեւտրատնտեսական համաձայնագիր

Արդեն նոյեմբերին Հայաստանը կստանա 10 մլն մարկ օժանդակություն

Վերջերս Գերմանիայից Հայաստան վերադարձավ առաջին կառավարական պատվիրակությունը, որի ղեկավարն էր ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության արտաքին տնտեսական կապերի գծով փոխնախարար Արմեն Դարբինյանը: Այդ մասին նա տեղեկացրեց երեկ, սեպտեմբերի 25-ին կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Այցի նպատակն էր Գերմանիայի հետ առեւտրատնտեսական համագործակցության համաձայնագրի կնքումը: Պարոն Դարբինյանի վկայությամբ Հայաստանի առաջին պաշտոնական պատվիրակության այցի հիմքը դրվել է դեռեւս 1994-ի նոյեմբերին Փարիզում կայացած դոնոր երկրների խորհրդատվական խմբի հանդիպման ընթացքում, որտեղ Գերմանիայի կառավարության անունից հայտարարություն էր արվել 1995-ին բազմաբնույթ օգնության ցուցաբերելու մտադրության վերաբերյալ: Այնուհետեւ, ինչպես հայտնի է, Հայաստանում էր գտնվում Գերմանիայի տնտեսական զարգացման եւ համագործակցության նախարարը, որը ստորագրեց մի համաձայնագիր: Ներկայիս պատվիրակության այցելության ընթացքում կնքվեց մի ընդգրկուն արձանագրություն, որում նախանշվել են 1995-ին նախատեսված համագործակցության բոլոր ոլորտները: Բացի այդ, ճշգրտվեցին նաեւ 1996-ին եւ հետագա տարիներին համագործակցության այլ ուղղությունները: «Ստորագրված արձանագրությունների փաթեթը ներառում է մոտավորապես 26,5 մլն գերմանական մարկ, որից 10 մլն մարկը հատկացվելու է հիդրոկայանների վերակառուցմանը եւ անավարտ հիդրոկայանների շինարարության ավարտմանը», նշեց պարոն Դարբինյանը: Այս ծրագիրը հիշյալ 10 մլն գերմանական մարկի չափով, մոտ 40 տարով տրվող վարկ է, ընդ որում արտոնյալ պայմաններով տարեկան տոկոսադրույքը լինելու է ընդամենը 0,75 տոկոս: Օգնությունները հիմնականում նվիրատվություններ են, որից 5 մլն մարկը ուղղված է լինելու փախստականների օգնության խնդիրներին, 4 մլն մարկը տեխնիկական օգնությանը եւ 7,-7,5 մլն մարկը հատկացվելու են կարիքավոր ընտանիքներին օգնելու ծրագրին: Պարոն Դարբինյանի վկայությամբ, նոյեմբերին Հայաստանը կստանա 10 մլն գերմանական մարկ օժանդակություն, բացի այդ, արդեն ընթացք է ստացել փախստականների խնդիրներին առնչվող ծրագիրը:

Հետագայում կազմվելու են նոր ծրագրեր կապված առաջին հերթին փոքր եւ միջին բիզնեսի աջակցությանը, ինչպես նաեւ սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի, խմելու ջրի, կոյուղու վերաբերյալ եւ այլն: «Հայաստանի առաջին կառավարական պատվիրակության բանակցությունները չեն սահմանափակվում միայն հիշյալ հանդիպումներով», նշեց պարոն Դարբինյանը, բանակցությունների նյութ էր նաեւ համագործակցությունը Հայաստանի եւ Գերմանիայի ձեռնարկությունների միջեւ»: Այս առումով կայացան մի շարք հանդիպումներ գերմանական տարբեր կազմակերպությունների հետ, որոնք զբաղված են մասնավոր ներդրումների հարցերով: Փոխնախարարի վկայությամբ, բոլոր կազմակերպությունների կողմից ցուցաբերվեց բավականին մեծ պատրաստակամություն համագործակցել Հայաստանի հետ: Այդ նպատակով Գերմանիայի էկոնոմիկայի նախարարությունում բանակցություններ տարվեցին «Հերմես» գերմանական ապահովագրական ընկերության հետ գերմանական արտահանողների վարկերը Հայաստանում ապահովագրելու համար:

Ա. Պ.

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Արգենտինայի դեսպանը հանձնեց իր հավատարմագիրը

ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանին սեպտեմբերի 25-ին իր հավատարմագիրը հանձնեց Հայաստանի Հանրապետությունում Արգենտինայի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անխելո Մանուել Լիստրեն: Հավատարմագրի հանձնման արարողությանը հաջորդած պաշտոնական զրույցի ժամանակ, ըստ նախագահի մամուլի ծառայության տեղեկատվության, երկուստեք հույս է հայտնվել, որ այս քայլով էլ ավելի կզարգանան եւ բազմաբնույթ կդառնան Հայաստանի եւ Արգենտինայի միջեւ արդեն իսկ գոյություն ունեցող հարաբերությունները: Այնուհետեւ ՀՀ փոխնախագահը նոր դեսպանին է ներկայացրել Հայաստանի տնտեսական, քաղաքական իրավիճակը, խոսել թե' ձեռքբերումների, թե' դժվարությունների մասին: Շնորհակալություն հայտնելով հստակ եւ ամփոփ բացատրությունների համար, դեսպան Անխելո Մանուել Լիստարեն պատրաստակամություն է արտահայտել հնարավորին չափով նպաստելու արգենտինա-հայկական հարաբերությունների զարգացմանը ոչ միայն գիտամշակութային, այլեւ առեւտրատնտեսական բնագավառներում, որոնց համար, չնայած տարածքային հեռավորությանը, կան ռեալ հնարավորություններ: Հանդիպմանը ներկա էր ՀՀ փոխարտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատը գերազանցեց 6000 դրամի սահմանագիծը

Երկուշաբթի, սեպտեմբերի 25-ի կեսօրին, Երեւանի փոխանակման կետերում սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների գնման առավելագույն գինը հասել էր 6200 դրամի, որը 6,8 տոկոսով ավելի է շաբաթ օրվա ցուցանիշից եւ 14,8 տոկոսով ավելի նախորդ երկուշաբթիվա առավելագույն գնից (5400 դրամ): Վաճառքի գինը երկու օրում աճել է 6000-ից մինչեւ 6400 դրամ: Օգոստոսի սկզբից, երբ սկսվեց սերտիֆիկատների գնի շարունակական աճը, այդ արժեթուղթը թանկացել է ավելի քան երկու անգամ: Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատը Հայաստանի բոլոր բնակիչներին բաժանված արժեթուղթ է, որը նրանց իրավունք է տալիս անվճար ձեռք բերել սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունների բաժնետոմսեր: Մեկ սերտիֆիկատի անվանական արժեքն է 20 հազար դրամ, այսինքն, այն իրավունք է տալիս ձեռք բերել 20 հազար դրամ արժեքով սեփականություն: Սերտիֆիկատի շուկայական գինը առայժմ զգալիորեն ցածր է, քան նրա անվանական արժեքը:

ՆՏ

Կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտը վերսկսեց պարապմունքները

ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտում սկսվեց արտակարգ իրավիճակների դիմակայման հարցերով ուսուցման, մասնագետների որակավորման բարձրացման դասընթացների աշնանային փուլը: Առաջին ունկնդիրներն են հանրապետության նախարարությունների, նախարարության կարգավիճակ ունեցող վարչությունների եւ խոշոր օբյեկտների աշխատակիցները: Ուսուցման նոր հնգօրյա ծրագրերում կարեւոր տեղ են գրավում ՀԱԷԿ-ի վերագործարկման կապակցությամբ բնակչության եւ տնտեսության օբյեկտների պաշտպանության դասախոսությունները: Յուրաքանչյուր ուսուցում ավարտվում է «Կլոր սեղան» գործնական պարապմունքով, որի ընթացքում մշակվում են արտակարգ իրավիճակների պայմաններում տարբեր գերատեսչությունների համագործակցության խնդիրները:

Գ. Մ.

Քննարկվել է նաեւ դիմորդների իրավական պաշտպանության հարցը

Ուրբաթ ՀՀ բուհական աշխատողների եւ ուսանողների արհմիության ներկայացուցիչները հանդիպում ունեցան ԱԺ գիտության, կրթության եւ երիտասարդության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Պապայանի հետ: Քննարկվեցին կրթության մասին օրենքի, ոչ պետական բուհերի օրենսդրական դաշտում ունեցած չափազանց փխրուն կարգավիճակի, դիմորդների իրավական պաշտպանության, բուհերում ընդունելության ճնշումների կազմակերպման հարցերը: Արհմիությունների խորհրդի նախագահ պրն Վաղարշակյանի կարծիքով, հանձնաժողովի նորընտիր նախագահը, ի տարբերություն նախորդի, պատշաճ ուշադրություն դարձրեց արհմիության բարձրացրած խնդիրներին եւ անհրաժեշտ համարեց օրենսդիր մարմնի հետ փոխըմբռնումն ու համագործակցությունը:

Ա. Գ.

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանը կարող է դառնալ առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ

1995-ի օգոստոսի 29-ից սեպտեմբերի 7-ը, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության արտաքին տնտեսական կապերի գծով փոխնախարար Արմեն Դարբինյանի գլխավորությամբ Ժնեւում էր գտնվում Հայաստանի կառավարության պաշտոնական պատվիրակությունը: Այցելության նպատակն էր «առեւտրի եւ սակագների գլխավոր համաձայնագրի» (ԳԱՏՏ) իրավահաջորդ հանդիսացող Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը մեր հանրապետության անդամակցելու գործընթացին առնչվող արարողակարգի վերջնական ճշգրտումը: Հիշեցնենք, որ կազմակերպության գործունեությունն ուղղված է համաշխարհային առեւտրի, ծառայությունների առեւտրի, ինտելեկտուալ սեփականության ոլորտներում առավել ազատ ռեժիմի ստեղծմանը, ինչով եւ հնարավոր է խթանել համաշխարհային տնտեսության ինտեգրացիայի խորացումը: Ներկայումս Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ են շուրջ 120 երկրներ. ԱՊՀ երկրների մեծ մասը նույնպես ընտրել են կազմակերպության անդամ դառնալու ուղին: Ռուսաստանի Դաշնությունը, ինչպես նաեւ Ուկրաինայի եւ Մերձբալթյան հանրապետությունները արդեն անցկացրել են մեկական հանդիպում ներ: Ընդհանուր առմամբ, նման հանդիպումները բավականին երկարատեւ գործընթաց են (մեկ, մեկուկես, երկու տարի) եւ սովորաբար մանրամասն քննարկումներից հետո է միայն ընդունվում համապատասխան (անդամակցության մասին) որոշում: Հայաստանի պատվիրակության այցը ուղղված էր նախապատրաստել նման առաջին հանդիպումը, այժմ պատրաստվում է Հայաստանի անդամակցության հուշագիրը:

«Հայաստանը անդամակցելով այս կազմակերպությանը, միանգամից այլ անդամ երկրների հետ կունենա առավելագույն բարենպաստության ռեժիմ առեւտրում, ինչպես նաեւ իր տնտեսական օրենսդրությունն ավելի կհամապատասխանեցնի ազատ առեւտրի եւ բաց տնտեսության գաղափարախոսությանը», նշեց Արմեն Դարբինյանը սեպտեմբերի 25-ին կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Բացի այդ, պարոն Դարբինյանի համոզմամբ «այդպիսի կազմակերպությանն անդամագրվելը մեծ վստահություն է ներշնչում թե համագործակից պետությունների, թե այդ պետությունների գործարարների կողմից, ինչը շատ կարեւոր է Հայաստանում ներդրումներ կատարելու առումով»:

Ա. Պ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Սիմպոզիում երիկամների քրոնիկ անբավարարության խնդիրներով

«Մեր երկիրը հիմա գտնվում է այն դժվար վիճակում, որ պետությունը կարողանում է հոգալ միայն օրախնդիր հարցերը: Բայց դա չի նշանակում, որ մասնագետները պետք է ձեռները ծալած նստեն», ասաց ՀՀ առողջապահության նախարար Արա Բաբլոյանը: Սիմպոզիումի կազմակերպման ողջ ծախսերն իրենց վրա են վերցրել շվեյցարական «Սիպագ էնթերնեշնալ» (որեգոնեցի Սիփ Բաղնյան) եւ «Գամբրո» ֆիրմաները: Հրավիրված են օտարերկրյա 42 մասնագետներ, որոնք շատ արժեքավոր դասախոսություններ կներկայացնեն հայ բժիշկների, մասնավորապես մանկաբույժների ուշադրությանը: Երիկամային, հատկապես միզաքարային հիվանդությունները մեծ տարածում ունեն Հայաստանում: 1988-ի երկրաշարժից հետո, երբ աշխարհի բժիշկներն օգնության եկան, դրանց բուժումը մեծ թափ ստացավ: Սիմպոզիումն այդ համատեղ աշխատանքի օղակներից մեկն է: Փոխանակվելու են մասնագետների ուսումնասիրությունները եւ երկրաբանությունները միզաքարային եւ երիկամային (որն աշխարհում միջերկրածովյան է կոչվում) հիվանդությունների վերաբերյալ կարող են ուղեցույց հանդիսանալ երիտասարդ մասնագետների համար: Ցավոք ուսումնասիրությունները արդյունք են մանավանդ այն բանի, որ միզաքարային հիվանդությամբ տառապողների քանակությամբ (հատկապես երեխաների շրջանում) Հայաստանը գերազանցում է շատ երկրների:

Երկուշաբթի սիմպոզիումի առաջին օրը կարդացվեցին 9 դասախոսություններ, այդ թվում մանկական հիվանդությունների Լոյիդեմիոյո գիտույի, գիտաբեժիկ նեոռոպատիայի կանխարգելման, ուրոնեֆրոլոգիայի զարգացման մասին:

Սիմպոզիումը կնպաստի հայ եւ օտարերկրյա բժիշկների համատեղ աշխատանքի արդյունավետությանը, վստահություն կներշնչի երիտասարդ ներդրողներին, որ Հայաստանում կատարվող ներդրումներն արդյունավետ են եւ խոստումնալից է շարունակել աշխատանքները:

ՄԱՐԻՆԵ ՊԱՊՈՅԱՆ

■ *Հոկտեմբերին կավարտվեն Արմավիրի գանգվածի եւ Ախուրյանի ջրանցքների վերանորոգման աշխատանքները: Երեւանյան բնակչության տնտեսական կենտրոնից տեղեկացրել են, որ մինչեւ հոկտեմբեր կավարտվեն Արարատյան գանգվածի եւ Ախուրյանի ջրանցքների վերանորոգման աշխատանքները: Այժմ կատարվում են նաեւ Հարավ-արեւմտյան բաղադրամի եւ Դալմիթումի ջրանցքի վերականգնման աշխատանքները:* ՆՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 1991-ից
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւը եւ տառատեսակը ԴԱՆԵԼ ԳԱԼՍՏԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայությունը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor / H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԺԳ

տեղական

ՄՈՒՍԱԼԵՌ-80

Ավանդական տոնախմբություն Մուսալեռ ավանում

Սեպտեմբերի 22-ին կինոյի տանը Մուսա լեռան հերոսամարտի 80-ամյակին նվիրված երեկոյով սկսված, հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հերոսական էջը նշանավորող միջոցառումները շարունակվում են: Սեպտեմբերի 23-ին «Մուսալեռ» հայրենակցական միության անդամներ, տոնակատարությունների առթիվ Հայաստան ժամանած սփյուռքահայեր (հիմնականում` ծագումով մուսալեռցիներ), մտավորականներ այցելեցին եւ ծաղկեպսակ դրեցին ինքնապաշտպանական մարտերի կազմակերպիչներից մեկի` Եսայի Յաղուբյանի գերեզմանին (մահացել է 1957 թ., Երեւանում), որից հետո ուղեւորվեցին Եռաբլուր, որտեղ հարգանքի տուրք մատուցեցին ազատագրական շարժման վերջին` 88-ին սկզբնավորված պայքարում ընկած ազատամարտիկների հիշատակին, ծաղկեպսակ դրեցին անհայտ զինվորի շիրմին:

Սեպտեմբերի 24-ին, կիրակի օրը, Մուսա լեռան հերոսամարտին նվիրված ավանդական տոնախմբությանը մասնակցելու համար Մուսալեռ ավան էին եկել հազարավոր երեւանցիներ, էջմիածինցիներ, շրջակա գյուղերի բնակիչներ, բազմաթիվ հյուրեր: Տոնախմբությունն սկսվեց ՀՀ օրհներգով: Նշանավոր տարելիցի առթիվ հավաքվածներին շնորհավորեցին, հերոսամարտը որպես հայ ժողովրդի պայքարի ամենալուսավոր էջերից մեկը բնութագրեցին «Մուսալեռ» հայրենակցական միության նախագահ Կամո Տեր-Պետրոսյանը, պատմական գիտությունների թեկնածու Ռուբեն Սահակյանը, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի ուղերձը եւ բարեմաղթանքները հաղորդեց Ավստրալիայի, Նոր Զելանդիայի թեմի առաջնորդ եպիսկոպոս Աղան Պալիոզյանը, ելույթ ունեցան կանադահայ ուսուցիչ Գրիգոր Նորույանը, Լոս Անջելեսի հայրենակցական միությունների միացյալ մարմնի նախագահ Գրիգոր Շենյանը, Լիբանանի Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ատենապետ Վահրիճ Ճերեճյանը, «Արաբկիր» հայրենակցական միության նախագահ, Հայաստանի հայրենակցական միությունների խորհրդի հիմնադիր անդամ Ֆիլիպ Ղազարյանը:

Հայրենաշունչ բանաստեղծություններով հանդես եկան դերասաններ Վլադիմիր Աբաջյանը, Ազատ Գասպարյանը, Շուշանիկ Պետրոսյանը, ելույթ ունեցան ազգագրական համույթներ, երգչախմբեր, անհատ կատարողներ:

Տոնակատարությունը շարունակվեց հերոսամարտի «կենցաղը վերականգնող» հարիսայի օրհնության եւ մատուցման ավանդական արարողությամբ:

Ի դեպ, «հարիսայի ավանդույթը», ինչպես նաեւ թմբուկի խոլոս զարկերով սկսվող տոնախմբությունն սկիզբ են առել 1973 թ., տոհմիկ մուսալեռցի Զեյթլյանների ընտանիքում (հուշարձանը Մուսալեռ ավանում կառուցվեց ավելի ուշ, 1976-ին), մի կաթսա հարիսայով տարիների ընթացքում վերածվելով հիրավի համաժողովրդական տոնակատարության: Ընտանիքի հայրը` 80-ամյա Սերոբ Զեյթլյանը այժմ բնակվում է ԱՄՆ-ում, բայց հաճախ է գալիս հայրենիք` մասնակցելու արարողությանը: Չնայած պատկառելի տարիքին, այսօր էլ նա այստեղ է` լի մուսալեռցուն հատուկ ավյունով եւ հաստատելու կամքով:

Մուսա լեռան, Վանի, Ուրֆայի, Բաշ Ապարանի, Սարդարապատի, Արցախի հերոսամարտերի անկոտրում ոգին է, որ պահում է հայ ժողովրդին, դարձնելով նրան Հավերժի ճամփորդ` այս էր տոնախմբության խորհուրդը, նաեւ պատգամը` ուղղված [illegible]ի ապագա:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

– Ինչո՞վ բացատրել, որ վերջերս Երեւանի հացի խանութներում բարձր տեսակի հաց գրեթե չի վաճառվում:

– Երեւանում հացաթխման համար օգտագործվում է հիմնականում բարձր տեսակի ալյուր: Սակայն, պարապցներում ստացվում է 3 տեսակի ալյուրի ելունք: Ելունքի միայն 25-26 տոկոսն է բարձր տեսակի, մոտ 35-40 տոկոսը` առաջին տեսակի է եւ 10-15 տոկոսը` երկրորդ: Բարձր որակի հացի նկատմամբ բնակչության ... 102-103 դրամով: Գների տարբերությունը չնչին է: Սպառողները ոչ միայն մեր ներքաղաքային սակ գործող Երեւանի Հացաթխի մոտ 250 խանութներում, որտեղ հացն իրացվում է գործարանային գնով, գումարած 2 տոկոս առեւտրական վճարով, այլ նաեւ Երեւան քաղաքի առեւտրի վարչության կեսերը (պարենային խանութներ, գաստրոնոմներ), որոնց վերադիրը 4-5 տոկոս է: Սա առեւտրի նախարարության գործն է, որին միջամտել չենք կարող:

– Սակայն նույն բանը նկատվել ճակատությունների հետ, որոնք չափազանց մեծ դժվարություններով եւ հում են ներկրում, եւ արտադրում, եւ իրացնում, առա հացի գործարաններն ազատված են հումքի ներկրման եւ իրացման խնդիրներից: Սա չափազանց մեծ առավելություն է գների ազատականացման պայմաններում: Երբ շատ ձեռներեցներ Մեղրիից են Երեւան ալյուր բերում, ինչ որոմ` ավելի էժան, առա ինչո՞ւ նույնը չի կարող անել, օրինակ, Կասպանի հացի գործարանը: Սա կքերեագնի նախարարության եւ վարվում է:

– Փողոցներում շարունակվում է բավականին բարձր գներով հացի առեւտուրը: Որտեղի՞ց է հայտնվում այդ հացը:

– Ես չեմ ուզում մեղել, թե դա խանութի կամ գործարանի հաց չէ: Մենք կարող ենք կանխել այս երեւույթը: Բայց չէ՞ որ այսօր գների եւ վաճառքի ազատություն է: Հացը վաճառում են որոշ գնորդների համար հարմար վայրերում, օրինակ, մետրոյի կանգառներում, եւ սա սպասարկման մի ձեւ է: Այն պայ...

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Հացի գների բարձրացումը Հայաստանում կախված է ալյուրի շուկայական գներից

Հացի արտադրության ոլորտում առկա ներկայիս խնդիրների վերաբերող հարցերին է պատասխանում պարենի եւ մթերումների նախկին փոխնախարար Արքակ Հովհաննիսյանը: Նշենք, որ կառավարությունում տեղի ունեցած կառուցվածքային փոփոխություններից հետո այդ նախարարությունը միավորվել է գյուղատնտեսության հետ:

— Բոլոր ունեցած մեծ դժվարությունները դրանում գտնեն բարձր տեսակի ալյուրը չէ, որն օգտագործվում է ... pjwն ունեցած մեծ պահանջարկի դեպքում զանց բարձր տեսակի ալյուրը ... Այդպիսով, բարձր տեսակն օգտագործվում է, իսկ առաջին եւ երկրորդ տեսակը մնում: Ուրեմն նաեւ տարեկանի ալյուր, ումից թխված հացն էլ չի վաճառվում: Երբ Երեւանի ալրաղաց կոմբինատը կանգնեց կապիտալ վերանորոգման, գործարանները սկսեցին օգտագործել նաեւ առաջին, երկրորդ տեսակի եւ տարեկանի ալյուրի պահուստները: Սա չի նշանակում, թե մենք չունենք բարձր տեսակի ալյուրի պաշարներ: Մյուս դժվարությունն այն է, որ բարձր տեսակի ալյուր հայթայթելու համար գործարաններին անհրաժեշտ է ունենալ ավելի մեծ գումարներ: Իսկ դրանք սահմանափակ են, քանի որ հացի գործարանների իրացրած հացի դիմաց չեն կարողանում ետ ստանալ ծախսված գումարները: Այսպես, մեզ պարտք են շատ կազմակերպություններ: Օրինակ` առեւտրի եւ նյութական պաշարների նախարարությունը, ՆԳՆ զորքային վարչությունը, ազգային անվտանգության նախարարությունը:

– Երբ ներկայումս գործարանները ավելի շատ օգտագործում են առաջին տեսակի ալյուր, ապա ինչո՞ւ է դրանից թխված հացը խանութներում վաճառվում բարձրորակ հացի գնով:

– Գործարանները սպառող կազմակերպություններին առաջին տեսակի հացը հանձնում են 95-97 դրամով, իսկ բարձր տեսակի հացը է նաեւ Հացթուխի խանութներում:

– Դրանք առանձին դեպքեր են:

– Հացաթխիկի պաշարները գոյանում են մարդասիրական օգնությունից եւ մթերումներից: Որքա՞ն ժամանակ կբավարարի սեփական արտադրողներից մթերված հացահատիկը հանրապետության պահանջմունքներին:

– Հացահատիկի համախառն արտադրանքը Հայաստանում տարեկան կազմում է մոտ 300 հազ. տոննա, որից նախարարությունը մթերվում էր 60 հազարից էլ քիչ: Ընդամենը, դրա միայն մի մասն է գալիս: Վերջին տարիներին այդ թիվը եւս նվազել է: Երբ նույնիսկ կարողանանք առավելել 60 հազար տոննա ծավալը, ապա մթերված հացահատիկը մեկ ամիս էլ չի բավականացնի: Մնացած հացահատիկը ստացվում է ԱՄՆ-ի եւ Եվրոպական տնտեսական համագործակցության հաստատված մարդասիրական օգնության շնորհիվ, կամ գնվում է մեզ տրամադրված վարկերի միջոցով:

– Առավոտներից մեկի ժամանակ ՀՀ վարչապետն ասաց, որ հաց արտադրողն ինքը պետք է հայթայթի հումքը: Արդյոք սա չի՞ նշանակում, որ շուտով կսեփականաշնորհվեն հացի գործարանները եւ հացի արտադրության ոլորտը դուրս կմնա պետական վերահսկողությունից:

– Ես համաձայն եմ, որ հացի գործարանները էլ պետք է մասնակցեն ներկրմանը: Ուղղակի երբ այսօր այս գործարանները համեմատենք արդյունաբերության նախարարության համակարգում գործող ձեռնարկությունների պետական հսկողության ներքո: Իսկ հացի գործարանները եւ խանութները նախատեսվում է սեփականաշնորհել 1996 թ.: Պետության վերահսկողությունը չի վերանա այս ոլորտի նկատմամբ, քանի որ ալրաղաց գործարանները կմնան որպես հատուկ նշանակության ձեռնարկություններ:

– Նույն ասուլիսի ժամանակ ՀՀ վարչապետը հայտնեց, որ հացի արտադրության ոլորտում գործում են նաեւ մաֆիոզ խմբեր: Ինչպե՞ս է դա արտահայտվում:

– Ես ասուլիսին չեմ մասնակցել եւ չգիտեմ ինչ նկատառումով է ասել այդ բանը վարչապետը: Մաֆիայի հետ ես չեմ առնչվել: Կարծում եմ, հացի թե վաճառքի եւ թե արտադրության ասպարեզը կառավարության հսկողության տակ է: Ինչ վերաբերում է այն հարցին, թե ինչո՞ւ հացի գինը մատչելի չէ հացի գնի չափով: Մենք նույնիսկ անեն օր ռուսական խանակի հացի վերադարձ ենք անում: Ներկայումս Երեւանում օրական թխվում է 375-380 տ հաց, որ լիովին բավարար է քաղաքի պահանջների համար: Ուզում եմ նշել, որ հացի կտրոնային վաճառքի վերացմամբ հացի արտադրությունը պակասել է: Կտրոնային համակարգի դեպքում, երբ հացն արժեր 6 դրամ, Երեւանում թխվում էր 502 տ հաց: 66 դրամ դառնալուց հետո այս թիվը նվազեց մոտ 20 տոկոսով, մինչեւ 400 տ: 75 դրամի դեպքում 5 տոկոսով էլ իջավ: Հիմա պահպանվում է արտադրության այս ծավալը` օրական 375-380 տ, որը կազմում է հացի գործարանների կարողության 60-70 տոկոսը: Իմ կարծիքով, 6 դրամ գնի ժամանակ հացի մեծ մասը` մոտ 25 տոկոսը գնվում էր որպես անասնակեր:

– Սպասվո՞ւմ է հացի գների նոր բարձրացում:

– Հացի ապագա գների պայմաններում գների բարձրացումը կախված է ալյուրի գնից: Հայտնի է, որ այս տարի չափազանց բարձր գներ են ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում: Երբ վերջերս ՌԴ փոխվարչապետը հայտարարեց, որ Ռուսաստանը առանց արտահանման ներկրումների չի կարող բավարարել իր ժողովրդի պահանջը, եվրոպայում գները եւ կա օրում բարձրացան: Այդ բարձրացումը, հավանաբար, մեզ վրա էլ կազդի:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԵՂԻՆԵ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆԸ

ՀՐԱՏԱՊ

Հանրապետություն ներմուծվող մթերքները հիմնականում վերահսկելի են

Մինչեւ ԽՍՀՄ փլուզումը ներմուծվող մթերքները Հայաստան էին մտնում բազմաստիճան զննման ... եւ ստուգվում էին կենտրոնացված, միասնական համակարգում: Ինչպիսի՞ն է իրավիճակն այսօր, երբ մթերքների մեծ մասը Հայաստան է գալիս մասնավոր ճանապարհներով: Պետությունն ունի՞ այդ մթերքների որակական, հիգիենիկ եւ համաճարակաբանական հսկողության իրականացման որեւէ մեխանիզմ: Այս հարցով դիմեցինք ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության «Պարենգեն» ... կենտրոնի տնօրեն Արմեն Խոջոյանին:

Պրն. Խոջոյանը հայտնեց, որ հարեւան երկրների հետ գոյություն ունեցող առեւտրի կառավարական համաձայնագրերում (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Մերձբալթյան, Մերձ. օ գանական ...) գործող մաքսային ծառայություններում սահմանված է ներմուծվող մթերքների որակի հսկողություն, որն իրականացնում են նախարարության համակարգի աշխատակիցները մաքսային ծառայությունների հետ համատեղ: Կենդանական ծագում ունեցող մթերքների ստուգում են անասնաբուժական հսկողության ծառայության, իսկ բուսական ծագում ունեցողները, այդ թվում, սերմացու, բույսերի կարանտինային հսկողության տեսչության կողմից: Դրա համար մաքսային ծառայությունում գտնվող նաեւ հատուկ մասնագետների լաբորատորիաներ: Առանց որակի վկայագրերի (սերտիֆիկատներ) մթերքները հանրապետություն կարող են մտնել միայն վերահիշյալ ծառայությունների անվտանգության դեպքում: Հսկողությունը սահմանված է նաեւ շուկաներում վաճառվող մթերքների նկատմամբ, որոնք վաճառվում են միայն ստուգվելուց հետո:

Բացի այդ, հսկողություն է իրականացվում նաեւ առողջապահության նախարարության համակարգում գործող հիգիենիկ համաճարակաբանական ծառայությունների (սանէպիդկայանների) կողմից: Ինչպես տեղեկացանք սանիտարական բժշկ Մարինա Բաղդասարյանից, կառավարության որոշման համաձայն, պարտադիր վկայագրման ենթակա են յոթ մթերատեսակներ` ոգելից եւ ոչ ոգելից խմիչքներ, հացահատիկ, ծխախոտ: Այդ մթերքների նկատմամբ [illegible] ... է լիարժեքային հսկողություն: [illegible] ...ջինն դժվարանում է ներմուծվող մթերքների ողջ [illegible] բաղադրության, զանազան մետաղների, հակաբիոտիկների, թունաքիմիկատների առկայության սահմանների արտահայտ բազմապատկության բացահայտությունը: Սպասվում է, որ նոր նախագիծ «մթերքների սանիտարական պաշտպանվածության մասին», որը շուտով կներկայացվի կառավարություն:

Ըստ տիկին Բաղդասարյանի, մեր ղական ստուգումը լիարժեք հսկողություն չի ապահովում, ուստի սանիտարական վերահսկողության լաբորատորիաներին անհրաժեշտ [illegible] ոչ թե տեղերում, այլ սահմանային մաքսային ծառայություններում ներմուծվող մթերքների բոլոր խմբաքանակների լիակատար անվտանգության համար: Խնդիրը, սակայն, կառավարության մակարդակով առայժմ չի լուծվել:

Լ. Գ.

Բնակելիներ փախստականների համար

Ինչպես նախատեսվում էր, սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսները դարձել են Աշտարակում, Էջմիածնում, Նաիրիում, Մասիսում, Արմավիրում եւ այլ վայրերում «Երեւան» ծրագրով կառուցվող 235 շինությունների (470 ընտանիքի համար) եւ որից բնակելիների շահագործման հանձնման շրջան, այդ մասին հայտնեցին ՄԱԿ-ի` փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցչությունում եւ երիտասարդ մարդկանց ...ի ... ընկերակցությունում: Արդեն էջմիածնում բնակարանավորվել է ... 80 ընտանիք, Չարենցավանում պատրաստ է հանձնման կոոպերատիվ բնակելի 38 բնակարանով, Քասախում այդ ծրագրի ... ծորբանը տրամադրում է փախստական 100 ընտանիքի»: ՄԱԿ-ի` փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցչության աշխատակցի համաձայն, հոկտեմբերի վերջին բոլոր 638 ընտանիքները կզբաղեցնեն 36 ն ... ու բոլոր հարմարություններով [illegible]: Որոշ խնդիրներ կան կոմունիկացիաների հետ կապված, որոնք կլուծվեն ... Ընթացքի մեջ է նաեւ Աշտարակի շրջանի Կարին գյուղում 160 ... [illegible] պարզերի շինարարությունը, որը շահագործման կհանձնվի նոյեմբերի կեսերին: Այն ֆինանսավորել է Նորվեգիայի փախստականների խորհուրդը:

Ա. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ԲԱՆԱՎԵՃ

Մի հինավուրց հայի բավարարվածություն

Ամեն անգամվա պես, սեպտեմբերի 19-ին բացելով «Ազգը», հանկարծ իմացա, որ «...ազգային արթնության համար մշակութային արժեք է անարգված» («Մի «հին հայի» վանդալիզմ») և որ այդ զազիր արարքի հեղինակը... ես եմ: Այն է «անաստված հայատյացություն» եմ արել, թե հանգուցյալ Լուսինե Զաքարյանը «բավականին միջակ երգչուհի է» և երբեք չի հալածվել նախկին իշխանությունների կողմից:

Այսքանը մոլեգին զայրույթի շեշտերով, արհեստավարժությունն ու դաստիարակությունն կապված է հարցում ձևի հետ, առայս գլխավորը արարքս անելն է և վանդալական:

Վերոհիշյալ գրվածքի հեղինակն էլ, պարզվում է, համարյա երկու ամիս հապաղել է, գիտեր ցերեկ փորփրելով կատալոգության հորձանքների մեջ, «... ենթադրելով, թե ով ով է հանդես կգա Արմեն Հովհաննիսյանի ծումն իմ կողմից: Եվ լրացրել է բացը, իմ այդ «չգիտեմ էլ ինչը»: Խնդրեմ. ա) ազգային արթնության համար մշակութային արժեք, բ) հայոց հայության [illegible], գ) հուշեր-երևույթ, դ) երգչուհու մերժումը փաստող հատորների կարիք:

«Զարմանքից աչքերը չռելու» պարագային էլ շարժային խաղախություն է արել, նենգափոխելով շարադրանքը: Երգչուհուն չի վերաբերում դա, այլ երգչուհու հանդեպ նախկին իշխանությունների դրսևորած հոգատարության անտեսելուն անձանց:

Մի ձեռքով գրելով ու շուրջը մարդ հավաքելով, թե «Ո՞վ կհավատա, որ Լուսինեն արտասահմանյան շրջագայություններին է մեկնել, «երբ կամեցել է», մյուս ձեռքով հերքում է ինքն իրեն ու նոր «առասպելների» հիմք դնում «...աշխարհի մեծագույն դահլիճներում հոգիներ պղծելով» երգչուհու մասին:

Աշխարհի մեծագույն դահլիճվել:

Հենց սա նկատի ունենալով եմ գրել, թե կա՞նգ առեք, մարդիկ, հոգի ունեք տալու:

Կանգ առ ու ես նայիր նաև դու, Լևոն Միրիջանյան: Ով-ով, գոնե դու մի խոսիր «երկարյա փառավոր», արտասահմանյան (հին նախանում ծրի) շրջագայությունների, պարբերական հրատարակումների, նաև սովետական կարգերի անարդարությունների մասին:

Ինձ համար միշտ, հատկապես այսօր, նույնպես անձնավորություններ են նրանք (բեբեական փոխխոստումի վանդալիզմին), ովքեր դյուրությամբ են հրաժարվում անցյալից, հին կուռքերին նորերով փոխարինում առանց կարմրելու:

Վարատականների սկզբին, հատկապես կատարումներից, եկեղեցական դահլիճներում մնացած երգերից հետո հենց Հայաստանի ռադիոյի երաժշտական հաղորդումների գլխավոր խմբագրությունը հրավիրեց երգչուհուն, իրականացնելով, որ Լենինյան կոմերիտմիության մրցանակ ստանալու համար ցանկացած ձայնի կգնար, մոռանալով, որ 1965–82 թթ. ընդունված բոլոր ձայնագրությունները ռադիոյի ձայնադարանում են: Ինչպես գրերը՝ գրադարաններում: Գտեք մեկ հատիկ նոտա: Արժե՞ր կանգնել նրա կողքին:

Շարունակեմ: Արմեն Հովհաննիսյանը չի բարձրանել «երբ և ինչ կարդացել է», այլ բծախնդրորեն ընտրել, հայ ընթերցողին է ներկայացրել միայն ոսկեակը, միայն բարձր ոսկի գրականություն, որոնց զգալի մասը կամ արգելված է եղել, հեղինակները կամ հալածված, կամ չտպագրված, առանց վախի շփոթվածով (Բակլ, Օրնսա, Գոսման, Պլենսի, Շուլշին, Բեկով, Բուլգակով, Սոլժենիցին), դեռևս համեմատական պահս այն տարիներին գրելու ջանքերով «Մարդկության մեծագույն զավակի Վ. Ի. Լենինին, նրա հուշագրած կյանքին, նրա հանճարեղ լույսի սյանը խինը և ընթերցողի ներդաշնակությունը կիսայցի»:

Ընդհանրապես, ուրիշի արձագանքում, հատկապես նման ցավոտ բնույթի, անհրաժեշտ է լինում (ինչպես, ասենք, իմ այս արձագանքում անկիր շարադրելու տեղերություն չափ): Հակառակ դեպքում, տրամաբանությունը բեկանվում է, որ հոդվածագիրը կամ նման է հայտնի անեկդոտի հերոսին, ում երևի է հայտնի դարձել, որ Քրիստոսին հրեաները են խաչել, կամ... դասվի է կոտորել:

Լ. Միրիջանյանը, որն ինձ ճանաչում է տասնյակ տարիներ, գիտե, որ իմ հանար յուրօր մի, փառք մեկ այլ բան գրողներից, երեկ մի կարծիք հայտնող երկու օր անց դրանից հրաժարվողներից չեմ: Շատ ավելի մեծ տարածքներում դիտե փնտրել այդօրինակ «մեսամարչների» կողմակից հույսեր չփայփայելով:

«Հին հայն» էլ չակերտելով, կարծել է, թե խայթում է:

Անշնորհք: Այո՛, ես հին, շա՜տ հին, նույնիսկ հինավուրց մի հայ եմ ու հպարտ եմ դրանով:

Եվ հենց այդ «հին» լինելը թույլ չի տա ինձ ասել, թե «ֆաշիստական ցեղ» չունի Լ. Միրիջանյանը: Ժամանակին շատ հրատապ արձագանքեց սովետական տիեզերագնացներ Դոբրովոլսկու, Վոլկովի և Պացաևի ողբերգական վախճանին («Ռեքվիեմ»), հավերժացրեց հերոս օդաչու Գրիշա Հակոբյանի սխրանքը («Նա խայտում է մեզ հետ»), ժողովրդական պատերազմի բարեկամության շեփորեց («Աշխարհի համար երգում է սիրով, համերգում է Բաքվին») և այլն, սակայն վերջին տարիների կառավարական իրադարձությունների կապակցությամբ գերադասեց լռել: Երբ փորձեցին անարգել Հ. Թումանյանի, Ե. Չարենցի, Խ. Աբովյանի, Պ. Սևակի, Ա. Շիրազի, Ա. Պուշկինի հիշատակները, երբ ազգին «համայնքի» կարգավիճակ շնորհեցին, «հայ գրականության անկյուս մասը» ծամծմեցին, բոլորս ձեռք մեկնեցին Արամ Խաչատրյանին:

Զարմանալի չէ, նրանց միայնակ չէ նա իր «հպարտ լռության» մեջ:

Եվ հանկարծ, այս կի՜րք... Շատ ուշ. «Վերնագիրը վերցում» հոդվածի հիմնական և գլխավոր ողջվածությունն անտեսելով, առանձնացրել է մի դրվագ ու ընդամենը ժամանակը, ասենք, նաև վիճելի միտք (միօրինա՞կ է երգչուհին, թե ոչ), ընդունելով «ազգային արթնության» զգոն ժամապահի կեցվածք:

Նրան հատկապես զայրացրել է վերամբարձ (ոտքին փուչ) համեմատությունների առկայությունը և երգչուհուն «չգիտեմ էլ ինչի» հետ համեմատելու մոլությունը ընդդներն, ինչպես գիտեք, Լա Սկալան է, Մետրոպոլիտեն-օպերան, Քոլոնը Գարդենը, Մեծ թատրոնը, Կովենտ օպերան և այլն: Այս դահլիճներից ո՞ր մեկում է հանդես եկել հայ երգչուհին: Սփյուռքահայ գաղթօջախներից զատ, ուրիշ հրավերներ ունեցե՞լ է: Մենահամերգներով մեկնե՞լ է շրջագայության: Եվրոպական կամ ամերիկյան «մամուլ» ունի՞: Ոչ: Դարձյալ ոչ: Էլի ոչ:

Ես հասկանում և ընդունում եմ նուրբ, ցավոտ, խոցելի է հարցադրումը մեզանում ընդունված, հարգի չէ հանգուցյալների անվան ճնշման հոգեկանը: Բայց հենց երգչուհու լուսավոր հիշատակի հանդեպ խոնարհման հարգանքն է ստիպում ասել ճշմարտությունը:

Ուրեմն, ի՞նչն է դրդում չեղած բաներ վերագրել, հիրավի, փաստակալ երգչուհուն, երբ ոչ «նաղլաթությունը», երգչուհուն մի կողմ թողած, սեփական «գիտունիկությունը» հրապարակ հանելու անզոր ճիգը:

Ահավասիկ, մի նոր «առասպել» ևս. երգել է տասնինը լեզուներով: Լավ, հայերեն, ռուսերեն, ուկրաիներեն, անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, իտալերեն, իսպաներեն... Հապա մյուս յո՞թը՝ ճապոներե՞ն, հինդի՞, եբրայերե՞ն, ուրդո՞ւ, ֆիններե՞ն, հունգարերե՞ն... Լեզուներ իմանալու «զորեղ» կոխանը երգիչ-երգչուհիների վրա՞ էլ տարածվեց:

Եվ ընդհանրապես, ինչի՞ դեմ է ավարարդը սուր ճոճում զայրացած ու արբուն դահիճը: Ո՞ր միօրինա՞կ է Լ. Զաքարյանի երգացանկը, ուսկին կատարողական ոճը: Թող մասնագետները հաստատեն կամ հակառակը հիմնավորեն: Որ շարժային ունկնդիրը նո՞ւյնպես զանազանում չի զգնի, օրինակ, «Հորժամի» և «Տեր, ողորմեայի» միջև: Նեգրական սպիրիչուելսները «Սայլն այն իջանէր»-ի երանգավորումն ու շեշտադրումները չունե՞ն: Համեմատ ու հիմնավոր կարծիքներ փոխանակենք: Ավելի շատ, տրտացավորեն ընդգծենք հիմա, որ իրեն մեծ համբավ բերած երգացանկը, ավաղ, խանգարեց դրսևորել երգչուհուն բազմազանությամբ և ընդգրկումներով: Այնինչ, Լ. Միրիջանյանի ժեստախոսական օրյելսը ամենևին էլ Լ. Զաքարյանը չէ, այլ....

«Արմեն Հովհաննիսյանի համար և ոչ մի դառը փակ չի եղել. գրել, թարգմանել է, երբ և ինչ կարդացել է, արտասահման մեկնել, երբ կամեցել է»: Այսինքն, ընթերցող, տե՛ս, թե ով է նա: Նախկին իշխանությունների կողմից գուրգուրված այսօր բնականաբար, դիտե ներքի, որ երգչուհու համար փակ դռներ են եղել և հալածանք չի արժանացրել անդրանիկ ձայնագրությունները... և... հեռարձակումը ռադիոյով, հիմքը դնելով Լուսինեի լայն ճանաչողականությանը: Ի դեպ, «անաստված» այն հոդվածում հետավոր ակնարկումներ կային, սակայն Լ. Միրիջանյանին ճշմարտությունը չի մտահոգել, այլ օտարված ենթարկումը և հոդվածագրին վարկաբեկելու անդրի ճիգը: Եվ եթե սովետական, կոմունիստական վարչակարգի ճնշումը կար, ապա այսօրվա ընթերցողի համար հստակ պետք լինի, որ եկեղեցում երգող երգչուհու հրապարակային կատարումներն արտոնելը շատ ավելի վտանգավոր է եղել, քան թե երգեցողությունը: Եվ 1965-ից սկսած, տասնյոթ տարի ի վեր, ռադիոյի, ապա հեռուստատեսության երաժշտական հաղորդումների գլխավոր խմբագիր, ձայնագրությունների ընդունող գեղարվեստական խորհրդի նախագահ Արմեն Հովհաննիսյանն է իր վրա վերցրել «կրակը», և ոչ այսօրվա բունկիրը: Հենց ընդդիմախոսս է հարկադրում փաստել, որ այն տարիներին, երբ «վանդալ» Ա. Հովհաննիսյանը հայ հոգևոր միջնադարյան երգարվեստի նմուշներն էր ձայնագրում-հավաքում-հեռարձակում, ազգային նվագարանների վերածնունդը և ազգագրական երգերի տարածումն ապահովում, երկվայլ «հալածանյալ» Լ. Միրիջանյանը միանգամայն տարբեր տողեր ուներ: Ահա, այսպիսի.

«Երբ աշխարհը սրբանա միշտ, Եվ մարդը մարդուն մտե եղբայրանա, Լուսաբացների խաղաղ կամույջի Ս Նուրբ ասողով յուղանա... Եվ լույսի հանդես լինի աշխարհում, Կոմունիստների կամքով կլինի»: (Լ. Միրիջանյան, 1971 թ.)

Կամ

«Ես երբեք, երբեք թմբուկ չեմ խփի իմ սիրո մասին, Նույնիսկ մոռ երբեք չեմ ասել, թե «սիրում եմ քեզ»... Ես ասում եմ քեզ. - Ինձ, որպես որդու, Տուր քո հայրական վստահությունը Եվ քո մարտական հրամանը տուր»: (Նույն կատարմամբ, «Քեզ կուսակցություն», 1965 թ.)

Իրավունք ունե՞մ արդ հարց տալու, թե այդ ո՞ւմ ներքական ու մարտական հրամանն է կատարում իրեն բանաստեղծ համարողը:

Կայսրանամբերձ զոհելությամբ ու հակազգայնականությամբ հայտնի մի երգչուհի էլ երկու տարի առաջ, «ջոկելով», որ նախկինի վերաբերյալ սուտը որքան ավելի սարսափելի, այնքան առավել տպավորիչ կլինի, վերջին փողոցային տես ասել էր, թե Ա. Հովհաննիսյանը և Հեռուստառադիոպետկոմի այն ժամանակվա նախագահ Ս. Պողոսյանը հարկադրել են իրեն երգեր ձայնագրել կոմերիտմիության և կուսակցության մասին: Մոռանվանման բերացին» (Լ. Միրիջանյան, «Կանաչ աղբյուր», 1970 թ.):

Այս բառախաղը երևի կարող եմ վերագրել անձանոթ մեկին, ապա մնացյալ դեպքերում լիովին ազատ եմ հայոց լեզվի ամենախառնա՜ս, ջուր տու, քցի՞...

Վերոհիշյալ հոդվածի հեղինակը ճաշակ, դաստիարակություն է մատնանշում: Ես էլ փորձեմ:

Երբ, ասենք, ՀԱԱՀ Գրողների միության նախագահ դու ես, մի ուշ էլ հրապարակված ես առաջընթացաությամբ, կարող ես հենց քո գլխավորած ընկերության գրողի հրատարակել (Լ. Միրիջանյան, «Հայկյան», 1988 թ.), որի մի գլուխ տառ առ տառ հետևյալն է. «Պատմում Հայկի բոռն էր: Հայտնի չէ, թե ով որդին էր նա: Նրանից է առաջացել Անգեղ անունը: Պատմուհի տոհմից էր Պատմոսյան Տորքը կամ Տորք Անգեղը»: Վերջ:

Շարունակությունը. «Արա գահակալեց Արայի որդի Հավանակը, ապա Հավանակի որդի Վաշտակը, ապա Վաշտակի որդի Հայկակը, ապա... Ամպակը, Առնակը, Շավարշը, Նորայրը, Վստակը, Կարը»: «Եվ Կարին փոխարինեց իր որդի Գոռակը, Գոռակին... Հրանտը, Ընծայրը, Գդակը, Հորոն»: Դարձյալ վերջ:

Ճաշակի, խղճի, ավելի ճիշտ ողջախոհի մի աննման տեսարան, ու այս ամենին կարելի է, չէ՞, վերագրել... Աստվածաշնչյան [illegible]...

Ինչպես ասում են, լեզուն ոսկոր չունի:

Ավելի սարսափելին ողնաշարի չգոյությունն է:

Ավաղ, մի կարգին դասարան չկա այս երկրում, այլապես այդ մի հատիկ «վանդալի» համար ծանր գին կվճարեր զազրախոսը: Սա կայուն կարծում եմ, սա էլ էր բավական:

Վերջին մի ամսում, այս էլ երկրորդ անգամ, իմ հրապարակումների դեմ հանդես եկողները, միօրինակ համառությամբ ընթերցողին են պղծում, որ... չհավատան ինձ:

Իսկ իմ մասնագիտական բավարարվածությունը, հակառակ իրենց ակնկալածի, չի լցում ինձ: Որովհետև վստահում ու հավատում եմ ընթերցողին: Մանավանդ հիմա, գաղափոխկության և դավաճանափոխության այս տենդոտ տոնավաճառում նա շատ լավ զանազանում է, թե ով ով է, ինչ է գրում, ում համար և ինչու:

Ու հինավուրցիս հպարտությունը հենց դրանով եմ պայմանավորում:

ԱՐՄԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

21 սեպտեմբերի 1995 թ.

[illegible]

Իշխանության աղքատ ազգականները

Երբ Գրողների տանը մարդ կա հավաքված՝ կա՛մ ողբում է, կա՛մ բաղդում, երբեմն՝ ե՛ւ մեկը, ե՛ւ մյուսը: Առաջներում գրականության եւ արվեստի գործերը հաջողվում էին միայն այնհանով, որհանով կնդաստեղին կոմունիզմի կառուցմանը: Հիմա հաջողելու այդ տեսակը վերացել է, որովհետեւ կոմունիզմն արդեն կառուցեցին, հանձինս նախկին կոմունիստների կառուցած շքեղ առանձնատների: Հանգստյան բանաստեղծները բացականչում են.

«Գոշի, գոշի հավլեսու,
Դեռ քանի՞ ծակ ունես դու»:

Ժողովրդական երգչուհիները, իներցիայի ուժով, շարունակում են երգել «Վարդ կոճիկս, վարդ կոճիկս, վարդից գեղեցիկ մաճիկս»: Ժողովրդական երգիչները զլանում էին երգել «Վարդ կրկնակոճիկս...»: Հիմա եկել է ժամանակը երգելու՝ «Վարդ հողաթափս...»: Կյանքի մակարդակի տարափոխիկ հանգամանքը լրջորեն ազդել է իդեալիզմի հեստմաքսիստական հայեցման վրա: Լավ տրամադրությունն նշանակում է միաժամանակ ջուր, հոսանք եւ հոսոտար: Ոչ միայն ասելիքը չէ գրողի եւ արվեստագետի գերխնդիրը. ասելիք ունեն բոլորը՝ նորածնից մինչեւ մահամերձը:

Ինտերնացիոնալը գոնե դարձավոր էր փրկել եղանակի եւ նրա տեքստի հեղինակներին... համաժողովրդական մոռացումից:

Ավանգարդիզմի էպիգոնությունը ավանգարդիզմ չէ, էպիգոնություն է. նույնը վերաբերում է ամեն մի էպիգոնության: Երբ Նիկոլայ Օստրովսկին հնդուիստ լիներ, պիտի ասեր՝ «Այնպես ապրիր քո կյանքը, որ քո հաջորդ մարմնավորմանը հպարտանաս, որ եղել ես, ինչ որ կաս այս անգամ»:

Սիրիր գիրքը. նա բանկարժեք է: Օմար Խայյամն ասում էր՝ «Թասդ բեր...», այսօր պիտի ասեր՝ «Ո՞ւմ հանձնեմ դատարկ շշերը»:

Գրողներ կան, որոնց գլխավոր հպարտությունը վարպետորեն նարդի խաղալն է:

Ավանգարդիզմն ասում է՝ ամեն ինչ արվեստ է, բոլորը արվեստագետներ են. այդ կարգի արվեստի առուծախը դառնում է անիմաստ: Երբ նկարիչը դալտոնիկ է, սեւ օրվա համար փող չի խնայում:

Քննադատական ռեալիզմն ավելի ճիշտ՝ ինքնաքննադատական էր: Սոցիալիստական ռեալիզմն ավելի ճիշտ՝ հակասոցիալիստական էր: Բազմակուսակցական ռեալիզմն ավելի ճիշտ՝ լրագրային է: Երբ ասում ես մի բան, որ բոլորը գիտեն, բայց այդ մասին լռում են հարկադրված կամ շահադիտաբար, ուրեմն քեզ կհամարեն հանդուգն արվեստագետ կամ... խելագար: Ուժարաններում ու ռեստորաններում աղաստանած կատուները նախկին բուֆետապանների եւ մատուցողների նոր վերամարմնավորումնե՞րն են, թե՞ արվեստագետ հաճախորդներինը:

Մտավորականության շարժումն էր, որ հանգեցրեց այն բանին, որ գյուղացին դարձավ հողատեր: Իսկ գյուղացին ինչո՞վ փոխհատուցեց մտավորականությանը... երբեք մաշի խորհր դանեւանով: Նորաթուխ սեփականատերը՝ նույնպես: Քաղաքի կենտրոնում, Պուշկինի փողոց, վաճառվում է փակ պատշգամբով երեքսենյականոց բնակարան: Ցանկացողները դիմեն Պուշկինին. «Հեյ, ծեզ մաշաղ, բանվոր տղերք, մի զարկ տվեք գարի գահին, որ էլի ծեծք տաք բահի կոթին»: Գրողն այնքան գրպաններ ունի, ինչքան որ գրքի տպաքանակն է: Որոշակի աշխարհագրական հատվածում այս կամ այն գրական ժառանգության կենսունակությունը կախում ունի այս կամ այն քաղաքական խմբավորման շահագրգռությունից, շահագրգռություն նաեւ դեռ կենդանի աղքատ ազգակա՞նի՞ց:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՄ
Վարձով բնակարան Աջափնյակում:
Զանգահարել՝
58-93-84
(Ռուզաննային)

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Բաքուն տառապում է քաղաքական ձերբակալություններից եւ վեներական հիվանդություններից

Որքան էլ ժամանակ է մնում մինչեւ նոյեմբերի 12-ը, այսինքն մինչեւ Ադրբեջանի նոր խորհրդարանի ընտրությունների օրը, այնքան իրադարձություններն այդ հանրապետությունում ավելի դրամատիկ են դառնում, ընդդիմության վիճակն ավելի է բարդանում: Նոր խորհրդարանի ընտրությունների մասին օրենքն ընդունելիս արդեն իշխանությունները հաղթանակ տարան: Ներկայացված օրենքի 3 նախագծերից ընտրվեց նախագահականը: Ոչ Ազգային անկախության կուսակցության եւ ոչ էլ նախկին նախագահ Էլչիբեյի ներկայացրած օրենքի նախագծերը ուշադրության չարժանացան: Ընդդիմության եւ ոչ մի փաստարկ չընդունվեց: Իշխանությունները ոչ մի, անգամ չնչին, զիջում չարեցին: Միաժամանակ ավելի ու ավելի է ուժեղանում ճնշումն ընդդիմության վրա, ավելանում են բացահայտումները ու ձերբակալությունները, այդ թվում նաեւ՝ ընդդիմության ամենակարկառուն դեմքերի: Մասնավորապես Նախիջեւանի Օրդուբադի շրջանում ոստիկանության հատուկ ջոկատի կողմից վերջերս ձերբակալվել է Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատի ղեկավարներից մեկը՝ Ֆարաջ Ղուլիեւը: Նա Ադրբեջանի Գերագույն խորհրդի պատգամավոր է, 1993 թ. ամռանը տապալված նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյի ամենամոտիկ զինակիցներից: Հայ-ադրբեջանական զինված բախումների ժամանակ եղել է Օրդուբադի շրջանի գրոհայինների ղեկավարներից մեկը: Վերջին 2 տարիներին Ֆարաջ Ղուլիեւը միշտ գտնվել է նախկին նախագահի կողքին, լեռնային Քելեքի գյուղում: Նա այն մարդկանցից մեկն է, որն ապահովում էր Էլչիբեյի անվտանգությունը: 1992 թ. հոկտեմբերին ԱԺՃ-ի գրոհայինները Ֆարաջ Ղուլիեւի գլխավորությամբ փորձել էին տապալել Հեյդար Ալիեւին, որն այն ժամանակ ղեկավարում էր Նախիջեւանը: Տեղի է ունեցել զինված բախում: Հեյդար Ալիեւը հայտարարել էր, որ ժողովրդական ճակատը պետական հեղաշրջման փորձ է կատարել: Սակայն այն ժամանակ նա ոչինչ չէր կարողացել անել: Այժմ եկել է հաշիվներ մաքրելու ժամանակը: Ֆարաջ Ղուլիեւը ձերբակալված է եւ մեղադրվում է 1992 թ. հոկտեմբերին Նախիջեւանում պետական հեղաշրջման փորձ կատարելու մեջ:

Երեքշաբթի օրը ձերբակալվեց ընդդիմության եւս մի կարկառուն ներկայացուցիչ: Բաքվի իր բնակարանում ձերբակալվել է նախկին արտգործնախարար Թոֆիկ Ղասիմովը, որը ղեկավարել է Ադրբեջանի ԱԳՆ-ն 1992-93 թվականներին, Աբուլֆազ Էլչիբեյի օրոք: Թոֆիկ Ղասիմովը, ինչպես եւ Ֆարաջ Ղուլիեւը, պատգամավոր է: Սակայն երկու դեպքում էլ ձերբակալությունը կատարելու խորհրդարանի համաձայնությունն իշխանությունները ստացել են ձերբակալությունից հետո միայն: Պետական լրատվական միջոցներում Ղասիմովի դեմ հարձակումները սկսվել էին դեռեւս մի շաբաթ առաջ: Մի շարք հրապարակումներում նա մեղադրվել է այս տարվա մարտ ամսին տեղի ունեցած պետական հեղաշրջման փորձի նախապատրաստման եւ իրագործման մեջ: Միլլի Մեջլիսի խոսնակ Ռասուլ Ղուլիեւի կարծիքով ոչ մի կասկած չկա, որ Ղասիմովը այդ դավադրության կազմակերպիչներից մեկն է: Իսկ ընդդիմության ներկայացուցիչ Լեյլա Յունուսովան, որն Ադրբեջանի Անկախ ժողովրդավարական կուսակցության եւ Մարդու իրավունքների կոմիտեի նախագահն է, համարում է, որ դա մաքուր հորինվածք է, եւ որ հորինվածքներն ու ընտրություններն անհամատեղելի բաներ են: Ի դեպ, Թոֆիկ Ղասիմովը վերջերս դարձել էր Մուսավաթ կուսակցության անդամ, եւ նրա անունն ընդգրկված էր այդ ընդդիմադիր կուսակցության ընտրական ցուցակներում: Խորհրդարանի նախկին խոսնակ, Մուսավաթ կուսակցության նախագահ Իսա Ղամբարը համարում է, որ հենց այդ հանգամանքն է Թոֆիկ Ղասիմովի ձերբակալման պատճառը, քանի որ իշխանությունները չեն ցանկանում, որ նա հայտնվի նոր խորհրդարանում: Իսա Ղամբարը, որն ինքը երրորդ տարին է, ինչ հետապնդության տակ է գտնվում, համարում է, որ իշխանությունների նման գործողությունները հակասում են իրենց իսկ խոստումին՝ ապահովել ժողովրդավարական ընտրություններ: Ղամբարը չի բացառում, որ իր կուսակցությունը կարող է վերանայել ընտրություններին մասնակցելու դիրքորոշումը: Իսա Ղամբարի նման ընդդիմության մյուս ղեկավարներն էլ են երկմտանքի մեջ: Ի՞նչ անել: Բոյկոտե՞լ ընտրությունները, թե՞ փորձել օգտագործել խորհրդարան ընտրվելու չնչին հնարավորությունը: Կա նաեւ երրորդ ուղին, որի մասին, սակայն, գերադասում են բարձրաձայն չխոսել. իշխանությունների հետ քաղաքական գործարքի ուղին:

Մեկնաբաններն ուշադրություն են դարձրել այն հանգամանքին, որ արեւմտամետ հայացքների տեր Էլչիբեյի կողմնակիցների ձերբակալությունները համընկել են Ադրբեջանի Կոմկուսի արգելքի վերացման հետ: Իսկ այդ կուսակցությունը նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ քաղաքական սերտ ինտեգրացման կողմնակից է:

Բացի այդ, Ադրբեջանի արդարադատության նախարարությունը գրանցել է եւս մի կոմունիստական կազմակերպություն, որը հանդես է եկել «Ադրբեջանի միասնական կոմունիստական կուսակցություն» անվանումով: Մեկնաբանների կարծիքով այդ իրադարձությունների զուգադիպությունն այնքան էլ պատահական չէ:

Սոս օրերս սպասվում են նոր աղմկոտ բացահայտումներ ու ձերբակալություններ: Բանն այն է, որ չորեքշաբթի երեկոյան մեկամսյա գործադուլ հայտարարած նավթագազային արդյունաբերության աշխատողների հետ հանդիպման ժամանակ նախագահ Ալիեւն ասել է, որ կասկածներ կան, թե ադրբեջանական նավթի արտահանման եւ թուրքմենական գազի ներմուծման գործում եղել են չարաշահումներ: Որ նավթի եւ գազի մի մասը Վրաստանի տարածքով իբր հայտնվում է Հայաստանում: Եւ որ ինքը ցուցում է տվել փակել գազամուղը եւ ստուգումներ սկսել:

Ձերբակալություններից բացի, մի մեծ վտանգ էլ է սպառնում ադրբեջանցիներին: Պարզվում է, որ քաղաքական պայքարով տարված Ադրբեջանի ղեկավարությունը բարձիթողի է մատնել ԴԱՎ-ի (դիմադրողականության անկման վարակ) դեմ պայքարը: Ադրբեջանն աշխարհի միակ երկիրն է, որտեղ մեկ տարուց ավելի է, ինչ դոնորական արյունը չի ստուգվել ԴԱՎ-ի հարուցիչի հայտնաբերման համար: Եւ սա այն դեպքում, երբ վեներական հիվանդությունների թիվը Բաքվում մի քանի անգամ ավելացել է: Իսկ դա հաստատ նշանն է այն բանի, որ ԴԱՎ-ը մոտենում է:

ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՆ

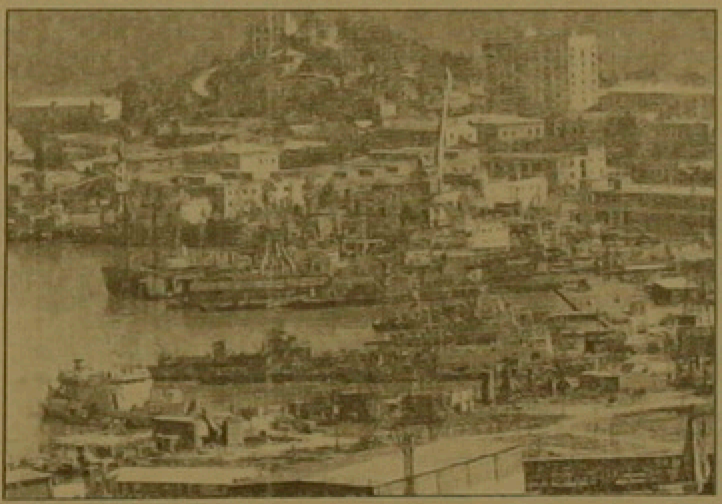

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիայում կառավարական ճգնաժամը շարունակվում է

Ժողովրդա հանրապետական կուսակցության 27-րդ արտահերթ համագումարից հետո Թուրքիայի կառավարական համակարգում առաջացած ճգնաժամից հետո նախագահ Ս. Դեմիրելը Ճշմարիտ ուղի կուսակցության նախագահ, վարչապետ Թ. Չիլլերին տվեց նոր կոալիցիոն կառավարություն կազմելու հանձնարարական: Այդ կապակցությամբ Չիլլերը սկսեց իր հանդիպումները քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների հետ: Մինչ այդ Չիլլերը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, որ երկրի առջեւ ծառացած են մի շարք լուրջ դժվարություններ եւ իրենց նպատակն է կազմավորել այդ խնդիրները լուծելու ունակ մի կառավարություն: Չիլլերը կուսակցության կենտրոնական վարչությունում վարչության անդամների հետ հանդիպման ժամանակ ներկայացրեց երկրում տեղի ունեցող վերջին իրադարձությունների գնահատականը: Նա մասնավորապես ասաց. «Կոալիցիոն կառավարությունը իր գործունեության 4 տարիների ընթացքում իրականացրել է մի շարք կարեւորագույն խնդիրներ: Բայց առաջիկայում մեզ մեծ գործեր են սպասում»:

Նոր կառավարության կազմավորման կապակցությամբ Չիլլերը սեպտեմբերի 23-ին նախ հանդիպեց Մայր հայրենիք գլխավոր քարտուղար, կուսակցության նախագահ Մեսութ Յըլմազին: Հանդիպման ավարտից հետո Յըլմազը լրագրողներին ասաց. «Կառավարական ճգնաժամը վերացնելու եւ նոր կառավարություն կազմելու ուղղությամբ վարչապետի կողմից ոչ մի լուրջ առաջարկություն չարվեց: Այս պայմաններում Ճշմարիտ ուղի կառավարող կուսակցության հետ մեր համագործակցությունը բացառվում է: Փակուղուց կարելի է դուրս գալ միայն վաղաժամկետ ընտրություններ անցկացնելով»:

Այդ Չիլլերը հանդիպեց Բարօրության կուսակցության գլխավոր քարտուղար Աքսյուրեքի հետ: Հանդիպումից հետո Աքսյուրեքը լրագրողներին ասաց. «Վարչապետի հետ հանդիպման ժամանակ կրկին համոզվեցինք, որ կառավարող կուսակցության հետ կոալիցիա հնարավոր չէ»:

Այնուհետեւ Չիլլերը հանդիպեց Ազգայնական շարժում կուսակցության նախագահ Ալփարսլան Թուրքեշի հետ: Հանդիպման ավարտից հետո կազմակերպված մամլո ասուլիսում Թյուրքեշն ասաց. «Երկրի համար այս բախտորոշ ժամանակաշրջանում մեր կուսակցությունը մի կողմ թողնելով միջկուսակցական տարաձայնությունները, հանուն երկրի ապագայի կպաշտպանի կառավարող Ճշմարիտ ուղի կուսակցությանը»: Այդ Չիլլերը հանդիպեց Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Բյուլենթ Էջեվիթի հետ: Հանդիպման ավարտից հետո Էջեվիթը լրագրողներին ասաց. «Վարչապետը ներկայացրեց կառավարության նոր մոդելի վերաբերյալ իր տեսակետները: Դրանք բավականին հետաքրքիր էին: Մենք կուսակցության վարչության նիստում վարչապետի տեսակետները քննարկելուց հետո կտանք մեր վերջնական պատասխանը»:

Հաջորդ օրը, սեպտեմբերի 24-ին վարչապետ Թ. Չիլլերը հանդիպեց Մեծ միության կուսակցության նախագահ Մուհսին Յազըջըօղլուի հետ, որը հայտարարեց. «Մենք համոզված ենք, որ ընտրության օրենքի վերաբերյալ Սահմանադրության մեջ փոփոխություններ մտցնելուց հետո Ճշմարիտ ուղի եւ Մայր հայրենիք կուսակցությունների համաձայնությամբ կարելի է կազմավորել նոր կոալիցիոն կառավարություն»:

Չիլլերը հանդիպեց նաեւ Ազգային կուսակցության նախագահ Այքութ Էդիբալիին: Հանդիպման ավարտից հետո Էդիբալին լրագրողներին ասաց. «Այս իրավիճակում պետք է արդի հնարավորը: Մենք սկսելու ենք կուսակցության հանգերը շահարկելու իրավունք չունենք: Մենք յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ լուրջ քննարկումներ անցկացնելու կողմնակից ենք»:

Հանդիպումների ավարտից հետո Չիլլերը լրագրողներին ասաց. «Նոր կառավարության կազմավորման առնչությամբ ես ծանոթացա քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների տեսակետներին: Կարծում ենք, որ 2-3 ամսից հետո կարելի է մտածել նոր ընտրություններ անցկացնելու մասին: Այսօր առկա են բազմաթիվ տնտեսական խնդիրներ, որոնք շտապ կարգավորման կարիք են զգում: Մեր ժողովրդի համար տնտեսական դժվարությունների հաղթահարումը շատ ավելի կարեւոր նշանակություն ունի, քան մյուս երկրորդական հարցերը: Մենք ներկայացրել ենք կառավարության նոր մոդել, եւ առաջիկա օրերին դրա իրականացման համար ծավալուն աշխատանքներ կսկսվեն»:

Այս ընթացքում Սպարտայի շրջան կատարած երկօրյա այցից հետո Անկարա վերադարձավ նախագահ Ս. Դեմիրելը: Նա լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ անդրադառնալով նոր կառավարության կազմավորման հետ կապված հարցերին ասաց. «Խուճապի մատնվելու կարիք չկա: Թուրքիայում կազմավորվում է 51-րդ կառավարությունը, եւ 1960 թ. սկսած այդ ժամանակահատվածում եղել են բազմաթիվ խոչընդոտներ: Կոալիցիոն կառավարություններ շատ են կազմավորվել եւ այդ գործընթացը հեշտությամբ չի իրականացվել: Կարեւորն այն է, որ միշտ էլ հաղթահարվել է առաջ մտածողությունը: Չեմ կարծում, որ այս անգամ բացառություն կլինի»:

Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունը խորհրդարանում վստահության քվե ստանալով կկազմի փոքրամասնական կառավարություն:

ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՐՈՅԱՆ

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ

«Թալիբանը» երկարացրեց վերջնագրի ժամկետը

Թալիբների հրամանատարներից մեկը, մոլլա Մաշերը կիրակի օրը լրագրողներին հայտնել է, թե իսլամական «Թալիբան» շարժումը երկարաձգում է իշխանություններին ներկայացրած իր վերջնագրի ժամկետը, որը պետք է ավարտվեր կիրակի կեսգիշերին: Թալիբները սպառնացել էին գրոհել Քաբուլը, եթե կառավարական զորքերը մինչեւ այդ զենքերը վայր չդնեն: Այժմ մոլլա Մաշերը հայտարարել է, որ մայրաքաղաքի քաղաքացիական բնակչության շահերից ելնելով, պատրաստ է վերջնագրի ժամկետը երկարաձգել անորոշ ժամանակով: Նրա խոսքերով, թալիբները կզերադասեին գրավել Քաբուլն առանց արյունահեղության: Բի-Բի-Սի ռադիոկայանի Քաբուլի թղթակիցը հայտնում է, որ այն ժամանակվանից, ինչ թալիբները գրավել են երկրի արեւմտյան մասում գտնվող կարեւոր հենակետերը, երկու կողմերն էլ սկսել են նախապատրաստվել Քաբուլի համար վճռական ճակատամարտի:

Գ. Է.

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Չինաստանը Իրանին կտրամադրի ուրանի հարստացման տեխնոլոգիա

Այս տարվա մայիսին Մոսկվա կատարած այցի ժամանակ Միացյալ Նահանգների նախագահ Բիլ Քլինթոնը կարողացավ համոզել Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինին հրաժարվել Իրանին գազային ցենտրիֆուգներ վաճառելու արդեն կնքված համաձայնագրից: Այդպիսի ցենտրիֆուգների օգնությամբ է, որ ուրանը հարստացվում է եւ դառնում պիտանի ռազմական նպատակներով օգտագործման համար: Հրաժարվելով գազային ցենտրիֆուգներ վաճառելուց, Ռուսաստանը, այնուամենայնիվ, համառորեն պնդեց, որ պետք է կատարի 525 մլն ֆունտ ստեռլինգ գումար արժեցող պայմանագրի մնացած իր պարտավորությունները, որտեղից ավարտին հասցնի Պարսից ծոցի ափին գտնվող Բուշիրի ատոմակայանի աշխատանքները: Այժմ, ինչպես սեպտեմբերի 24-ի համարում հայտնում է անգլիական «Սանդի թելեգրաֆ» թերթը, ուրանի հարստացման տեխնոլոգիան Իրանին կտրամադրի Չինաստանը: Բանն այն է, որ Իրանը կյանքի է կոչել 1992 թ. նախագահ Ռաֆսանջանիի Պեկին կատարած այցի ժամանակ Չինաստանի հետ կնքված համաձայնագիրը, որը չէր իրագործվել, քանի որ չինացիները վախենում էին, թե Իրանը չի վճարի մատակարարումների համար: Թերթը պնդում է, որ իրեն մատչելի դարձած գաղտնի տեղեկություններից պարզ է դարձել, որ Իրանն ավարտել է ատոմային ռումբի ստեղծման համար անհրաժեշտ աշխատանքների առաջին փուլը, եւ որ Իրանի միջուկային հետազոտությունների գլխավոր կենտրոնը գտնվում է Թեհրանից 160 կմ հյուսիս-արեւմուտք գտնվող Քերեջ քաղաքում: Թերթը բերահավատորեն է վերաբերվում իրանական ատոմային էներգետիկայի կազմակերպության ղեկավարի այն հավաստիացումներին, թե միջուկային ծրագրերը բացառապես խաղաղ նպատակներ են հետապնդում:

Գ. Է.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակոյթ

Փառատոնի բարձր մակարդակը կանխորոշվեց բացմամբ: Սթիվեն Խասնըլիսի (Մեծ Բրիտանիա) համբավն եկավ բավ: Նրա համերգները («Սերենադի» հետ եւ առանձին) նրա ճշմարիտ համեստության դրսեւորումն էին, որ աղերսվում է երաժշտական նյութի հետ նրբագույն շփումներով: Խասնըլիսի կողմից դահլիճի մոգական նվաճումը սկսվում է նրա բավ ջութակի առաջին հնչյուններից: Անկասկած, նա հասկանալի է ամենքի համար: Սակայն ընկալման ներ, ծգտում մտերմամտության որի հղկման: Շոպենի ոգեւորության կատարումը գրավիչ է ոչ միայն այս իմաստով: Մեծուհի, երբեմն պարոդիական աղոտմների (ոգեւ բիլ 3) գամմաները, տեմբրային նուրբ երանգավորումն այստեղ հասան իրենց բարձրակետին:

Հատկանշական է, որ Խասնըլիսը չի ձգտում հնչյունի գեղեցկության: Մեծի ներքին յարկածությունն այնքան մեծ է, որ իրենով ծածկում է դրա արտաքին դրսեւորումը: Ու բնեւ Գրիգի սոնատում բավջութակահանրից (ժամանակ մանողիս-օրինակ), որ ընդհանրապես միանդամուն էր կամերային երաժշտության տան ակուստիկային, այնպես էլ հենց մենակատարից, որ հանդարտ ծավալվող երաժշտության կասակտել է:

Խասնըլիսի մենահամերգի ծրագրում դաշնամուրի պարտիան կատարում էր Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Իզոր Յավրյանը: Նրա փայլուն նվագի արտահայտչականությունն առավել զգայուն կերպով ի հայտ բերեց Գրիգի վերստեղ սո-

Սթիվեն Խասնըլիսը հաղթականորեն սկսում է «Աշնանային սերենադը»

Մայրաքաղաքում [illegible] կամերային երաժշտության [illegible] ... փառատոնը: «Ազգի» [illegible] «Ձայնաւոր» երաժշտական կենտրոնի եւ «Սերենադ» կամերային նվագախմբի համագործակցությամբ: Փառատոնի տնօրեն Նիկոս Բաբաջանյանի ջանքերի շնորհիվ (մի շարք համերգներ հովանավորել են Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատունը, Հայկական ավիաուղիները, «Պարադիզ» եւ «Արդշինբանկ» ֆիրմաները) երաժշտության եւ գործի կազմակերպման բարդ մեխանիզմը հասցված է իդեալական վիճակի: Բրավո:

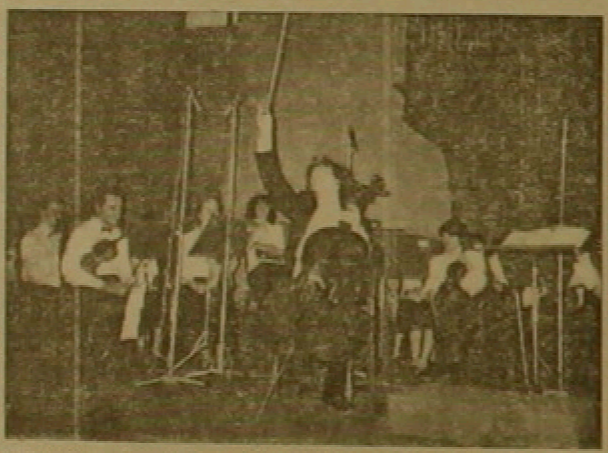

նման մաշվածությունը փոխ ինչ պարզունակ է, - յուրաքանչյուր մեծ արվեստագետի նման Խասնըլիսն անմահական մի գաղտնիք է, նրա արվեստը նման է անվերջանալի լեռնաշղթայի, որի յուրաքանչյուր բարձունքից նոր հեռանկար է երեւում:

Կատարվող յուրաքանչյուր ստեղծագործությամբ Խասնըլիսը բացահայտում է իր զարմանահրաշ տաղանդի բազմակողմանիությունը: Նրա նման մարդիկ ոգեշնչում են 21-րդ դարին, որոնց համար գլխավորը ոչ թե կատարող երաժշտության ոճերն են, այլ ամբողջ մարդկության եւ ռուսական արվեստ բյուզանդական մոնոդիայից մինչեւ արդիականություն: Խասնըլիսը ժառանգորդության այդ բեռը միացնում է արտասովոր հոգեկան բրթռումների միջոցով, որոնք թույլ են տալիս բացահայտել բնության հնչյունների, տաճարի լռության, մռնչացող ժողովրդական մեղեդու խորքերը եւ երաժշտության միջոցով հաղորդել մեզ պլաստիկան, գիմախացը, շարժումը:

Նրա տաղանդի աղբյուրներից մեկը ժողովրդական կատարողական արվեստի ինտոնացիան է, ինչը փայլուն կերպով ապացուցեց «բիսով» կատարված Սոկոլան Ցինցաձեի «Չոնգուրի» մանրանկարը: Բայց Յովէֆ Հայդնի «Թավջութակի ու նվագախմբի դո մաժոր կոնցերտի» առաջին մասում, ինչպես Շումանի ժողովրդական ոճի հինգ պիեսներում, Էդվարդ Գրիգի «Թավջութակի ու դաշնամուրի սոնատի» երրորդ մասում եւ բանահյուսության փոխակերպված տարրերը արտահայտվում էին մեղմ, բայց ծայրահեղ նրբին ճկունությամբ, որ փոխ ինչ ձգում էր արտահայտությունների վերջնական-

րը այնուամենայնիվ գտնվում էր զգացմունքների ավանդական ոռմանտիկ դրությունների ազդեցության տակ, ուրիշ է Յ. Ս. Բախի մեկնաբանությունը: Մեկ թավջութակի համար գրված 5-րդ սյուիտը նա կատարում էր միջնադարյան տրուբադուրի նման օգտագործելով մտերմական գամերանգը, դրությունների բացակայությունը, կենտրոնանալով հնչյունային օբյեկտի հայեցողության վրա: Այդ ամենը հեռու էր Բախի հանդեպ բանզարմանային երկրպագությունից:

Խոսքը ոչ թե երաժշտության ազատ շարժման մեջ կատարված ներքափանցման, զգացվում էր Վլադիմիր Բոյկի թավջութակի ու դաշնամուրի համար գրված «Ձոն Հայաստանին» ստեղծագործության մեջ եւ հատկապես Ջոն Թավեների մեկ թավջութակի համար գրած Threnos-ում, որը Խասնըլիսը նմանեցրեց պամբանական աղոթքի: Անգլիացի կոմպոզիտոր Ջ. Թավեների (ծնվ. 1944-ին) մեկ ուրիշ ստեղծագործության թավջութակի եւ կամերային նվագախմբի համար գրված Eternal memory-ի կատարմամբ Սթիվեն Խասնըլիսը սկսեց եւ ռեակցիան փառատոնը: Երաժշտության վսեմ մթնոլորտը բխում էր ինչպես կոմպոզիտորի օգտագործած

նոտբ: Իսկ Հայդնի կոնցերտում Խասնըլիսին նվագակցում էր «Սերենադը»: Ավելի ճիշտ ոչ թե նվագակցում էր, այլ մենակատարին օգնում նրա խմբամնաց կատարման մեջ:

Նվագախմբի անհատական բնութագիրը, դրա պրոֆեսիոնալ աճը եւ հնարավոր հասնելի շարունակում ցուցադրեց Առնոլդ Շյոնբերգի «Պայծառացման գիշերվա» մեկնաբանումը: «Սերենադը» Շյոնբերգի որպիֆոնիկ գարգացում ստացած, բնծյուղված եւ երկարաձիգ երաժշտական կտավն արդեն ձայնագրել է կոմպակտ սկավառակի վրա: Նվագախմբի մենակատարներն առաջին անգամ տղերս հեղինակի նախաձեռնությամբ այդ ստեղծագործությունը կատարել էին երկու տարի առաջ Երեւանում, լարային վեցյակի համար գրված հեղինակային տարբերակով: Այս անգամ նվագախմբային կազմով Verklärte Nacht-ը հնչեց որպես խորապես հոգեւոր խոստովանանք: Էմոցիոնալ ջերմ դրսեւորվում էր ստեղծագործության ամբողջ ընթացքում արտացոլվելով արտահայտությունների խորախորքերում, շեշտավորվող կառույցների ոճերի, երաժշտական հյուսվածքի միասնական դինամիկայի մեջ:

Նվագախմբի այս հաջողության մեջ մեծ են բերել դիրիժոր Էդվարդ Թոփչյանի շնորհիվ, որը շուրջ տարի գլխավորում է տաղանդավոր կոլեկտիվը: Թոփչյանի խնամքով եւ երաժշտական խորությամբ այնման ոճը կա, որ ապակցներն անկիրթարար փոխանցվում են զգայուն նվագախմբին, որը իր երիտասարդ ժանտրյի հետ միասնական օրգանիզմ է կազմում:

ՄԱՆՍՈՒՆԱ ՊԱՐԳԱՅԱՆ,
Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

ՃԱՆԱՊԱՐՀ

«Թատրոն» հիմնադրամի առաջին պարգեւը՝ «Մեսրո» թատրոնին

Սեպտեմբերի 22-ին թատերասէրների առջեւ իր դռները բացեց գեղագիտական կենտրոնի «Մեսրո» թատրոնը: 4-րդ թատերաշրջանը բացվեց Անահիտ Աղասարյանի հուզիչ «Ուիլի, Թիրի, Ջիգ, ու երեւն էլ մի աղջիկ» մենդրամայով: Իրենց անզուգական խաղով հանդիսատեսին մեկ անգամ եւս գերեցին Ազատ Գասպարյանը, Լեւոն Շարաֆյանը, Ստեփան Շահինյանը, Սարիամ Դավրյանը եւ այլ դերասաններ: Պատահական չէ, որ թատերաշրջանի բացմանը ներկա էին նորաստեղծ «Թատրոն» բարեգործական հիմնադրամի ներկայացուցիչները՝ հայտնի դերասաններ Լեւոն Թուխիկյանը, Գուժ Մանուկյանը, Վլադիմիր Մսրյանը եւ Երեւանի Մյասնիկյան շրջանի գործկոմի նախագահ Վահան Հակոբյանը: Ներկայացման ավարտից հետո հիմնադրամը համեստ անակնկալ մատուցեց թե թատրոնի անձնակազմին, թե հանդիսատեսին. «Ուիլի, Թիրի, Ջիգը» ճանաչվեց 94-95-ի լավագույն ներկայացում, թատրոնի տնօրենությանը հանձնվեց դրամական պարգեւ: Շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր եւ գեղարվեստական ղեկավար Նիկոլայ Ծատուրյանը: Հանդիսատեսի անունից ջերմ խոսք ասաց հեռուստատեսության միջազգային կապերի տնօրեն Կարեն Դանիելյանը:

«Մեսրո» թատրոն

ԵՐԵՎԱՆ

Բացօթյա բարեգործական համերգ

Սեպտեմբերի 24-ին Հայաստանի Հանրապետության հեռուստատեսային ընկերության հանձնարարությամբ Չարենցի հուշարձանի հարթակի վրա տեղի ունեցավ Հայաստանի երիտասարդ խմբերի «4» միության կազմակերպած բարեգործական համերգը՝ նվիրված Հայաստանի Անկախության օրվան եւ Մոսկա Մոսկվա լեռան ճակատամարտի 80-ամյակին: Համերգի ողջ ընթացքում բեմի ծախս անկյունում դրված կարմիր արկղիկը լցվում էր հանդիսատեսի կողմից հանգանակված դրամով, որը համերգի կազմակերպիչների խոսքերով, պետք է փոխանցվեր զոհված կամ վիրավոր ազատամարտիկների ընտանիքներին: Համերգին ներկա էր հոծ բազմություն մեծեր եւ երեխաներ, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանատան ներկայացուցիչներ ու հանրապետության բազմաթիվ հյուրեր, ախս թե ինչու համերգը վարողները «4» միության փոխնախագահ Զառա Արամյանն ու Սամվել Սաակյանը արտահայտվում էին երկու լեզվով՝ հայերեն ու ռուսերեն:

Առաջինը բեմ բարձրացավ «Կոմկլաս» մանկական պարախումբը, որին հանդիսականները ընդունեցին ջերմ ծափողջույններով, ապա շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արամ Մանուկյանը, որը, ինչպես հիշում ենք, 1990-ի օգոստոսի 23-ին ընթերցեց Անկախության հռչակագիրը: Հետո, իրար հաջորդելով բեմ բարձրացան ամենսիրելի Մարգիս Նաջարյանը, «Մեսրո» թատրոնի դերասանուհի Լալա Մնացականյանը, Արմեն Խոստիկյանը, նիստնայն երգչուհի Լիլիթ Հովհաննիսյանը, Արամ Մերանգուլյան խմբի մենակատար Պողոս Պողոսյանն ու շատ ուրիշներ:

Համերգի ավարտին հայտնի դարձավ, որ համերգը կազմակերպվել էր առանց կողմնակի օգնության, հասարակական հիմունքներով: Վերջում Զառա Արամյանն ասաց, որ կարմիր արկղիկը բավական լցվել էր:

ԱՐԱՄ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

ԱՄՆ

«Ընկեր Փանջունին» տեսաֆիլմը վաճառվում է Նյու Յորքում

Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնք» վերջին համարներից մեկը տեղեկացնում է, որ Նյու Յորքի Առաջնորդարանի գրախանութը հրապարակել է հանել Օշականի «Ընկեր Փանջունին» վեպի տեսաժապավենը: Ավելի քան մեկուկես ժամ տեւողությամբ տեսաժապավենը պատրաստված է Հալեպում: Այն մեծ Մանարյանի կողմից եւ ծանոթ է Երեւանցի հանդիսատեսին: Փանջունու դերակատարն է Նիկոլայ Ծատուրյանը, մյուս դերակատարներն են Երվանդ Մանարյանը, Թամար Հովհաննիսյանը, Մանվել Մանուկյանը, Զարեհ Տեր-Կարապետյանը, Ստեփան Շահինյանը, Վաչագան Գրիգորյանը եւ Կարեն Ջանիբեկյանը: Թերթը տեղեկացնում է, որ Առաջնորդարանի հիշյալ ժապավենը վաճառում է 22 դոլլարով, իսկ հավելյալ գանձվող 3 դոլլարը ճանապարհածախսի գինն է:

ԵՐԳԱՐՎԵՍՏ

«Հաջողության անձրեւը» շրջանցում է Արթուր Խաչատրյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: «Հաջողության անձրեւ», այսպես էր անվանել իր համերգը հեղինակային երգեր կատարող Արթուր Խաչատրյանը: Այն կայացավ Ստանիսլավսկու թատրոնում:

Արդեն երեք տարի է, ինչ Արթուրը հանդես է գալիս լայն լսարանի առջեւ: Նա Երեւանի բժշկական ինստիտուտի շրջանավարտ է, աշխատում է Հանրապետական հիվանդանոցում: Արթուրի երգերը դաշնակավորում է Կարեն Պետրոսյանը, որը նույնպես պրոֆեսիոնալ երաժիշտ չէ:

Համերգում կատարվեցին Երեւանին նվիրված կատակային երգեր, նաեւ լոտինամերիկյան տաք ռիթմեր: Նույնից հետո երգիչը խոսեց իր ծրագրերի, նոր երգերի, երազների մասին եւ Սնարկի թղթակցին խոստովանեց, որ «հաջողության անձրեւը դեռ չի թափում» իր դատարկին:

ՍՓՅՈՒՌ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

■ անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով,

■ պարբերաբար վերահրատարակվող *«Հայաստանի ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների տեղեկագիրք»*,

ՈՎ ՓՆՏՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԿԳՏՆԻ
ՄԵՐ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ

■ եթե ցանկանում եք, որ ձեր ձեռնարկության մասին տեղեկությունները անվճար հաղորդվեն *հեռախոսով*, տպագրվեն *տեղեկագրում* եւ տարածվեն *համակարգչային միջոցներով*, դիմեք «Սփյուռ» տեղեկատու:

Փավստոս Բուզանդի 1/3
☎ 58 91 67, 58 13 51

ՆՈՐ ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վաճառքի կհանվի Բիթլզների՝ մինչ այժմ անհայտ երգերի 9 ալբոմ

«Բիթլզ» անգլիական հռչակավոր խմբի կազմալուծումից հետո բոլոր երաժշտասերների երազանքն է եղել, որ նրանք նորից հավաքվեն եւ նոր ձայնապնակներ բաց թողնեն: Ջոն Լեննոնի մահից հետո թվում էր, թե դա այլեւս անհնարին է: Սակայն կիրակի օրը Լոնդոնից ուրախալի լուր ստացվեց: «Օբզերվեր» թերթի սեպտեմբերի 24-ի համարից տեղեկանում ենք, որ առաջիկա կես տարում կթողարկվի Բիթլզների՝ մինչ այժմ անհայտ երգերի 9 ալբոմ, որոնցում կներառվեն տարբեր ժամանակաշրջաններում ձայնագրված մոտ 150 երգ: Դրանցից 60-ը ականջներին արված ձայնագրություններ են, այդ թվում՝ 2 երգ, որոնք մահից

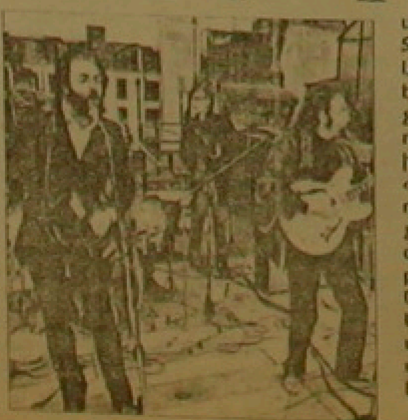

առաջ ձայնագրել է Ջոն Լեննոնը, եւ Ջորջ Հարիսոնի երգը, որը 30 տարի կորած է համարվել, սակայն գտնվել է էբբի Ռոուդ փողոցում գտնվող հոլակավոր ստուդիայում: Կան նաեւ ուրիշ հայտնի երգերի տարբերակներ, ինչպես օրինակ, «Սիրիր ինձ» եւ «Դժվար օրվա երեկոն» երգերինը, որոնք ժամանակին ձայնագրված չեն եղել սկավառակների վրա: «Օբզերվերը» գրում է, որ այդ նոր ալբոմները Բիթլզներին կբերեն տասնյակ միլիոնավոր ֆունտ ստեռլինգ: Եվ դա տեղի կունենա 25 տարի անց այն բանից հետո, ինչ կազմալուծվել է այդ աշխարհահռչակ խումբը:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻՑ

«Արարատ»-«Դինամո» (Մոսկվա) խաղին ընդառաջ

«Արարատի» նոր քարձունքի սպասումով

«Արարատի» եւ Հայաստանի հավաքականի միջազգային մրցաշարերում ունեցած նվաճումները մեծ հետաքրքրություն են առաջացրել ոչ միայն Հայաստանի ֆուտբոլասերների, այլեւ սփյուռքի մեր հայրենակիցների մեջ, հատկապես «Արարատի» «լենինյան» եւ հավաքականի առաջին հաղթանակներից հետո:

Անկախության առաջին հանդիպումներից հետո էլ չի թուլացել հետաքրքրությունը «Արարատի» առաջիկա պատասխան խաղի հանդեպ:

Այս օրերին աշխարհի տարբեր սփյուռքահայ գաղթօջախներից, մարզական, կրթական, մշակութային, բարեգործական, լրատվական եւ համայնքային այլ կազմակերպություններից ու անհատներից ստանում ենք բազմաթիվ հեռախոսազանգեր «Արարատի» առաջիկա խաղի նկատմամբ մեծ հետաքրքրությամբ, աջակցության եւ հաղթանակի մաղթանքներով: Ի դեպ, սա այն դեպքերից է, երբ հայության անվերապահ միասնական է:

Հարավային Սախալինում այս տարի կազմակերպված «Արարատ» ընկերությունն իր նամակում հաջողություններ մաղթելով գրում է, որ մեծ հավատով սպասում է իրենց անմահանալի «նոր քարձունքին»:

Թիմին հաջողություններ են նվել Ուրուգվայի «Կոմիտաս» ակումբի խմբագրությունը, Շվեյցարիայից հայկական ֆուտբոլի մոլի երկրպագու Հակոբ Մարգարյանը (նա 1993 թ. կազմակերպել «Բանանց» թիմի ելույթները Շվեյցարիայում) եւ ուրիշներ:

Այս առումով կցանկանայի ընդգծել մի շատ կարեւոր հանգամանք: Թեեւ աշխարհի շատ քիչ անգամ անճանաչելի ակումբներ կարող են համեմատվել «Արարատի» հետ իր երկրպագուների աշխարհագրությամբ:

Մեր թիմի ելույթներն ունեն համահայկական նշանակություն եւ միջազգային ասպարեզներում ձեռք բերված յուրաքանչյուր հաջողություն իր արձագանքներն է ստանում հայության բոլոր հատվածներից: Այն ոգեւորության եւ հպարտության յուրահատուկ աղբյուր է աշխարհով մեկ սփռված մեր հայրենակիցների համար:

«Դինամոյի» հետ հանդիպումներն առիթ դարձան նաեւ վերհիշել 70-ականների «Արարատի» փայլուն ելույթները, տարբեր հանդիպումները անել, գնահատական տալ: Զխորանալով, ցանկանում եմ նշել մի կարեւոր առավելություն, որ ունի այսօրվա «Արարատը»: 70-ականների մրցակցությունը կոմպակտ էր եւ դժվար էր շատ ավելի ուժեղ լինել հաղթելու համար հատկապես մոսկովյան թիմերին: Բացի այդ, այժմ «Արարատը» միջազգային ասպարեզներում ներկայացնում է անկախ Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլային դասիվը: Ուրեմն դարձի եւ պատասխանատվության, հաղթանակի կարեւորության, խորը գիտակցությամբ, առանց թերագնահատելու եւ առավել եւս առանց երկնչելու, վստահ եւ համարձակ խաղով դեպի հաղթանակ ուղեւորություն, ոգեւորություն եւ հպարտություն պարգեւելով հայության Ձեր բոլոր երկրպագուներին:

Մոսկվայի «Դինամոն» ոչ թույլ եւ ոչ էլ անհաղթահարելի է: «Արարատի» յուրաքանչյուր խաղացող իր տեղում ուժեղ է, ուրեմն պետք է հաղթել:

ՅՐ.ՍՈ. ՍՈ.ՍԱՐՅԱՆ

Սփյուռքահայության հետ կապերի կոմիտեի փոխնախագահ

Փոխհարաբերությունների նոր ժամանակափուլ

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայաստանի ուժեղագույն թիմը եւ Մոսկվայի «Դինամոն» պաշտոնական խաղերում առաջին անգամ հանդիպել են 1949 թ.: Այն ժամանակ Երեւանյան թիմը կրում էր «Դինամո» անունը: Թե առաջին եւ թե երկրորդ շրջանում հաղթեց անհամեմատ փորձառու Մոսկվայի «Դինամոն» (7-1, 4-3): Հաջորդ մրցաշրջանում երեւանցիներին հաջողվեց առաջին անգամ միավոր շահել Մոսկվայի իր անվանակիցներից: Արձանագրվեց ոչ-ոքի 1-1: Սակայն երկրորդ շրջանում մոսկվացիները հաղթեցին 5-0 հաշվով: Երեւանցիների հետ Մոսկվայի «Դինամոյի» հաջորդ ժամադրությունը տեղի ունեցավ տասը տարի անց: 1960 թ. հանրապետական մարզադաշտում Երեւանի «Սպարտակն» ընդունեց Մոսկվայի «Դինամոյին», որը կրում էր ԽՍՀՄ չեմպիոնի կոչումը եւ որի կազմում հանդես էին գալիս խորհրդային ֆուտբոլի այնպիսի աստղեր, ինչպիսիք էին Լեւ Յաշինը, Բորիս Կուզնեցովը, Կոնստանտին Կրիժեւսկին եւ ուրիշներ: Այսօրվա պես հիշում եմ այդ հանդիպումը, որ հոկայական հետաքրքրություն էր առաջացրել: Սենեկական հուզմունքը խանգարեց տղաներին ամենի դիմադրություն ցույց տալ մրցակցին: «Դինամոն» հաղթեց 4-0 հաշվով: Երկրորդ շրջանում պայքարն անհամեմատ լարված էր: Սակայն պարտվեց հաղթեց «Դինամոն» (2-1): 1961 թ. I-ին շրջանում զիջեցին 2-4 հաշվով, երեւանցիները 2-րդ շրջանում վերջապես I-ին հաղթանակը տոնեցին դինամոյականների նկատմամբ: 1962 թ. պարծյալ հաջողությունը դինամոյականների կողմն էր (1-0, 3-0): 1963 թ. Երեւանի «Սպարտակը» վերանվանվեց «Արարատ»: Այդ անվան տակ հայկական թիմը ԽՍՀՄ առաջնություններում Մոսկվայի «Դինամոյի» հետ հանդիպել է 54 անգամ, 13 հաղթանակ տարել, 17 հանդիպում ավարտել ոչ-ոքի եւ 24 պարտություն կրել, գնդակների տարբերությունը 52-81:

Ահա ԽՍՀՄ առաջնություններում «Արարատ»-«Դինամո» փոխհարաբերությունները.

1966 թ. 2-7, 0-0, 1967 թ. 1-1, 1-2,
1968 թ. 2-1, 0-3, 1969 թ. 3-2, 0-1,
1970 թ. 1-3, 0-1, 1971 թ. 1-0, 2-0,
1972 թ. 0-0, 1-0, 1973 թ. 1-0, 1-1,
1974 թ. 2-2, 3-2, 1975 թ. 0-1, 3-5,
1976 թ. 0-1, 0-0, 1977 թ. 0-2, 1-1,
1978 թ. 1-4, 1-1, 1979 թ. 0-0, 1-0,
1980 թ. 1-0, 1-2, 1981 թ. 0-0, 1-1,
1982 թ. 2-2, 0-2, 1983 թ. 1-2, 1-0,
1984 թ. 5-2, 0-1, 1985 թ. 0-0, 1-1,
1986 թ. 0-1, 0-6, 1987 թ. 2-0, 1-5,
1988 թ. 0-1, 1-1, 1989 թ. 1-6, 0-0,
1990 թ. 2-3, 1-2, 1991 թ. 1-1, 0-1:

Սկսած 1971 թ., 4 տարի շարունակ «Արարատն» անպարտելի էր «Դինամոյի» համար, այդ ընթացքում տանելով 5 հաղթանակ, 3 հանդիպում ավարտելով ոչ-ոքի:

«Արարատ»-«Դինամո» հանդիպումների ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստներն են Ալեքսանդր Բոգդանովը, Իգոր Կոլիվանովը, որոնք խփել են 7-ական գնդակ: Նրանց հաջորդում են Հովհաննես Մնոյանը («Արարատ»), Վլադիմիր Կոզլովը եւ Իգոր Դոբրովոլսկին, որոնք խփել են 5-ական գնդակ:

Հատկապես հիշարժան է 1976 թ. ԽՍՀՄ գարնանային առաջնությունում «Արարատի» եւ Մոսկվայի «Դինամոյի» մրցակցությունը: Եզրափակիչ երկու տուրից առաջ «Արարատը» գլխավորում էր մրցաշարային աղյուսակը, մեկ միավոր առավելությամբ, քան «Դինամոն»: Ամեն ինչ պետք է վճռեր նրանց միջեւ մոսկովյան հանդիպումը: Նույնիսկ ոչ-ոքին դեպքում «Արարատը» երկրորդ անգամ կարող էր դառնալ ԽՍՀՄ չեմպիոն: Սակայն հանդիպման 88-րդ րոպեին Անատոլի Շեպելը 1-0 հաշվով հաղթանակ բերեց «Դինամոյին», որն էլ նվաճեց չեմպիոնի կոչումը, իսկ «Արարատը» դարձավ արծաթե մեդալակիր:

ԽՍՀՄ գավաթներում «Արարատն» ու «Դինամոն» մրցել են չորս անգամ. 1970 թ. 0-1, 0-0, 1989 թ.-1990 թթ. 0-1, 0-1:

ԽՈՒՆԿԱՐ

Առանց Սարգիս Հովհաննիսյանի

Այսօր Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության պատասխան հանդիպումն է անցկացնելու Մյունխենի «Բավարիայի» հետ: Մյունխենում «Լոկոմոտիվի» տարած անակնկալ հաղթանակից հետո (1-0), հետաքրքրությունը վերահիշյալ թիմերի մոսկովյան հանդիպման նկատմամբ անչափ մեծ է: Խաղը ցուցադրվելու է Ռուսաստանի հեռուստատեսությամբ: Ինչպես տեղեկացանք, ցավոք, այսօր վա հանդիպմանը չի մասնակցի Սարգիս Հովհաննիսյանը, որը Վոլգոգրադի «Ռոտորի» հետ Ռուսաստանի առաջնության վերջին խաղում վնասվածք է ստացել: Բժիշկները նրա պատահարի մասին զգուշացրել են... ոսկորների ճաքը խանգարում է նրա մասնակցությանը: Տեղի ոչ առաջնում Ռուսաստանի առաջնության ոչ պակաս կարեւոր վերջին խաղերն են, որոնք մեծ է որոշեն, թե ով է չեմպիոն լինելու՝ Վլադիկավկազի «Սպարտակ Ալանիան» թե՝ «Լոկոմոտիվը», որն արդեն ինննաստիճ օրկորդ է սահմանել՝ տանելով 10 անընդմեջ հաղթանակ:

ԱՄՆ-ի դարպասապահը՝ Թուրքիայում

Ֆուտբոլի ԱՄՆ-ի ազգային հավաքականի դարպասապահ Բրեդ Ֆրիդելը մեկ տարվա պայմանագիր է կնքել Թուրքիայի «Գալաթասարայ» թիմի հետ:

Խոշոր գումարներ՝ հաղթողներին

ՈՒԵՖԱ-ն որոշեց 1995-1996 թթ. Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի պարգեւատրության կարգը թողնել նույնը: Նախորդ մրցաշարի պես ամեն մի հաղթանակի համար հաջողության հասած թիմին տրվելու է 900 հազար շվեյցարական ֆրանկ: Հավասար արդյունքի դեպքում կողմերն ստանալու են 450 հազարական շվեյցարական ֆրանկ: Ի տարբերություն նախորդ խաղարկության, որի ժամանակ հաղթանակի համար տրվում էր 2 միավոր, այս անգամ տրվելու է 3 միավոր:

ՇԱԽՄԱՏ

Զարմանալի հավասարակշռություն

Նյու Յորքում տեղի ունեցող Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի առաջնության խաղը կազմակերպված է ... Հավասարակշռությունը պահպանվում է 4-4: 8-րդ պարտիան ... խաղում էր Կասպարովը: Զարմանալի է այն, որ երկու գրոսմայստերները, որոնք այժմ են ընկնում իրենց հարձակողական խաղաոճով եւ մարտական բնավորությամբ, ոչ մի կերպ չեն կարողանում բեկել կշեռքի նժարն իրենց կողմը: Արդեն ինննաստիճ ոճովդ է գրանցվել: Աշխարհի առաջնության եզրափակիչ մրցախաղերում տարիներ առաջ Կարպովի եւ Կորչնոյի միջեւ մրցավեճում գրանցվել է յոթ անընդմեջ ոչ-ոքի:

Կասպարովն ու Անանդը

Հավանաբար, որ մրցախաղային ... Կասպարով-Անանդ մրցախաղում շարունակվում է ոչ-ոքիների շարքը: 8-րդ մրցավեճում էլ գրանցվեց ... թերում տեղի կունենա, որը կարող է խաղարկություն եւ լրացուցիչ հետաքրքրության կառուցակների շախմատասերների մոտ:

ԹԵՆԻՍ

Ռուսների մարզական հրաշքը

Տղամարդկանց թենիսի ամենահեղինակավոր թիմային մրցաշարում՝ Դեյվիսի գավաթի խաղարկությունում, իսկական մարզական հրաշք գործեց Ռուսաստանի հավաքականը: Մոսկվայում տեղի ունեցած կիսաեզրափակիչում, Ռուսաստանի ընտրանին 3-2 հաշվով առավելության հասավ աշխարհի ուժեղագույն թիմերից մեկի՝ Գերմանիայի հավաքականի նկատմամբ, որի կազմում հանդես էին գալիս աշխարհահռչակ այնպիսի թենիսիստներ, ինչպիսիք են Բորիս Բեկերն ու Միխայել Շտիխը: Ռուսաստանի հավաքականը եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց եւ դեկտեմբերի 1-3-ը Մոսկվայում ուժերը չափելու է ոչ պակաս ուժեղ կազմ ունեցող ԱՄՆ-ի հավաքականի հետ: Վերջիններս Լաս Վեգասում տեղի ունեցած կիսաեզրափակիչում 4-1 հաշվով հաղթեցին Դեյվիսի գավաթի նախորդ խաղարկության առաջին մրցանակակիր Շվեդիայի հավաքականին: ԱՄՆ-ի հավաքականում հանդես են գալիս աշխարհի երկու ուժեղագույն թենիսիստները՝ Անդրե Աղասին եւ Փիթ Սամփրասը: Համաշխարհային մամուլը բարձր է գնահատել ռուսների հաղթանակը գերմանացիների նկատմամբ: Իսկ համակարգիչների կենտրոնային ուղեղը՝ «Էյճսը», հաստատել է բարձր գնահատականը, նշելով, որ դա Ռուսաստանի թիմերի ձեռք բերած հաղթանակների մեջ լավագույնն է:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Պետրոսյանը Զոլկաեֆի հետքերով

Ինչպես արդեն գրվել է, հայազգի Յուրի Զոլկաեֆը Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի Ֆրանսիա-Ադրբեջան խաղում, որն ավարտվել էր ֆրանսիացիների հաղթանակով 10-0 հաշվով, խփել է 2 գնդակ: Նրա օրինակին հետեւեց ֆրանսիայից մեկ այլ ֆուտբոլիստ՝ Պասկալ Պետրոսյանը, որը նույն օրը Բորդո քաղաքում տեղի ունեցած մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի առաջնության Ֆրանսիա-Ադրբեջան խաղում գրանցեց արդյունավետության ռեկորդ: Ֆրանսիայի երիտասարդական հավաքականը հաղթեց 5-0 հաշվով: Ադրբեջանի ինչպես ազգային, այնպես էլ երիտասարդական հավաքականները Եվրոպայի առաջնության առաջին խմբում գրավում են վերջին տեղը: Երիտասարդական հավաքականը 8 հանդիպումից միայն 1 հաղթանակ է տարել, 7 պարտություն կրել, խփել 4 գնդակ եւ բաց թողել 30-ը:

ՀԵՏԱԴԱՐՁԱՅԻՆ

Բումերկայի պայքարը կանանց ազատության համար

ԳՐԻԳՈՐ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Վաշինգտոն, Ֆրանկլին

Գյոթեբորգում տեղի ունեցած թեթեւ աթլետիկայի աշխարհի առաջնության 1500 մ վազքատարածության մրցումներն ավարտվեցին 27-ամյա ալժիրցի Հասիբա Բուլմերկայի հաղթանակով:

Հասիբա Բուլմերկան

Բուլմերկայի պայքարի նշանակությունը ... 1991 թ. Տոկիոյում աշխարհի, 1992-ին Բարսելոնայում օլիմպիական խաղերի ոսկե մեդալներն նվաճելուց հետո Հասիբա Բուլմերկան առաջին տեղը գրավեց նաեւ Շվեդիայում: Ալժիրցի աթլետուհու բոլոր պայքարի ներկա օրերում հաղթանակն իրոք մեծ արժեք ունի եւ ուղղված էր ոչ միայն այս երկրի, այլեւ ամբողջ աշխարհի ժողովրդին: Հասիբան Գյոթեբորգում բազմաթիվ տառապանքներ էր ստացել իսլամական խմբերից: Նրան սպառնում էին սպանել: Շվեդական ոստիկանությունը եւ թիկնապահները, խմանալով այդ ամենի մասին, ուշադրությամբ հետեւում եւ հսկում էին Հասիբա Բուլմերկայի ամեն մի շարժումը: Գյոթեբորգում նույնպես փայլուն հանդես եկավ սպառնալիքներն փաստացիորեն: Նա տարածությունն անցավ 4 րոպե 2,42 վայրկյանում, որը լավագույն արդյունքն էր ընթացիկ մրցաշրջանում: «Այս հաղթանակը նվիրում եմ բոլոր ալժիրցիներին եւ հատկապես կանանց, ևանի որ նա կին եմ», հայտարարեց Հասիբա Բուլմերկան: Նա նաեւ Ալժիրում իսլամականների առաջին թիրախն են դարձել, հատկապես նրա նման, որինք կարճ մարզական զգեստներով վազում են բազմաթիվ լինել մարդկանց ներկայությամբ: Բուլմերկան, որ բազմիցս հայտարարել է, թե փախչում է իր կյանքի համար, այսօր դարձել է Ալժիրի դպրոցների այն կանանցից, որոնք շատ նախկինում են փսնտրվել իրենց ազատություն մեջ մարզվել: «Ես պետք է նվիրեմ նաեւ Աֆրիկայի օլիմպիական խաղերի ոսկե մեդալը», հայտարարեց Հասիբա Բուլմերկան:

Բաժինը վարում է ՄԱՐՏԻՆ ԲԱՐԹԻԿՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

ՇՐՋԱՆ

Ռուսաստանը համառորեն առաջ է տանում նավթամուղի «հունական» տարբերակը

Նավթամուղը կրկին շրջանցելու է Թուրքիան

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, Ռուսաստանի արտաքին առևտրի մինիստրությունից սեպտեմբերի 12-ին հայտնել են, որ Ռուսաստանը մտադիր է նոր նավթամուղ կառուցել այնպես, որ Նովոռոսիյսկը միացնի Միջերկրական ծովին Բուլղարիայի և Հունաստանի միջոցով: Արտաքին գործերի նախարար Անդրեյ Կոզիրևը, որ այցելել էր Բուլղարիա և Հունաստան, բանակցություններ է վարել երկու երկրների կառավարությունների անդամների հետ, այդ թվում նաև Հունաստանի վարչապետ Պապանդրեուի և նրա ֆինանսիստների հետ նոր նավթամուղի երթուղու վերաբերյալ: 300 կմ-անոց նավթամուղը, որի կառուցման ծախսերը կարժենա 700 մլն դոլար, Ռուսաստանի սեփական նավահանգիստ Նովոռոսիյսկից նավթը կտեղափոխի Բուրգաս (Բուլղարիա), այնտեղից նավթամուղով Էգեյան ծովով կհասցնի Ալեքսանդրուպոլիս:

Ռուսաստանը ցանկանում է առավելագույն մասնակցություն ունենալ նոր երթուղու ծրագրում, հայտնել է արտգործնախարարության պաշտոնյան՝ ընդգծելով Նովոռոսիյսկի ռազմավարական կարևորությունը, որը դեռ այս տարվա սկզբից մտել էր Կասպիական նավթամուղի կոնսորցիումի մեջ:

Դրանով Ռուսաստանը հնարավորություն է ստանում շրջանցել Թուրքիան, որը տարածաշրջանում նոր արտահանման ուղիների զարգացման գործում Ռուսաստանի հիմնական հակառակորդն է: Ներկայումս հում նավթը բերվում է Նովոռոսիյսկ և տեղափոխվում այնտեղից Բոսֆորով, իսկ նավահանգստի զարգացումը կարող է այդ նավթը ավելացնել ևս 1/3-ով: Նովոռոսիյսկը առանցքային տեղ է զբաղեցնում նավթամուղերի ևս մեկ համակարգում. խոսքը վերաբերում է Ադրբեջանի ծովային շելֆից հում նավթի արտահանման երթուղուն: Ռուսաստանի առաջարկությամբ նավթը պետք է անցնի Չեչնիայի և Ռուսաստանի հարավով դեպի Նովոռոսիյսկ, մինչդեռ Թուրքիան ծրագրում է այն անցկացնել Վրաստանի սեփական նավահանգիստ Փոթիով:

Երթուղիների շուրջ մրցակցությունը մինչև այժմ հանգեցնում էր նրան, որ Ռուսաստանի պաշտոնյաները զգուշացնում էին, բայց Կասպիական ծովի հանքերի օգտագործումը մեծ վնասներ կբերի և հոկտեմբերի 9-ի հում նավթի վերաբերյալ ճշգրտումների օրվա մոտեցման հետ մեկտեղ այդ զգուշացումները դառնում են ավելի ուժգին:

Բուլղարա-հունական նավթամուղի մեկ այլ կարևոր կողմն այն է, որ այս երկու երկրները Բալկաններում Ռուսաստանի վաղեմի արտաքին քաղաքականության համակիրներից են: Այս մասին սեպտեմբերի 12-ին ամենշաբաթյա մամլո ասուլիսում նշել է արտգործնախարարության խոսնակ Գրիգորի Կարասինը: Նա նշել է, որ Բուրգաս-Ալեքսանդրուպոլիս նավթամուղի վերաբերյալ ծրագրերը կազմում են այս երեք երկրների միջև Կոզիրևի այցի ժամանակ ճշգրտված համաձայնագրերի և հուշագրերի փաթեթի մի մասը: Կարասինը հատուկ ընդգծել է, որ Հունաստանը պաշտպանում է Ռուսաստանի ընդգծված սերբամետ քաղաքականությունը նախկին Հարավսլավիայի նկատմամբ:

Կարասինը ասել է նաև, որ Կոզիրևի առաքելության արդյունք է Հունաստանի, Ռուսաստանի և Բուլղարիայի համաձայնությունը ստեղծել նոր «Տրանս-Բալկանյան նավթամուղ» ընկերությունը, որը վերահսկելու է նավթամուղի նախագծումը: Այն իրականացնելու է մանրակրկիտ հետազոտություններ, որոնց համար նախահաշիվը բաց է թողել 9 մլն դոլար: «Գազպրոմը», որն արդեն գործում է Հունաստանում, ևս ընդգրկվելու է այս նախագծում, և նրա գործարարները համաձայնել են մեծացնել նրա հետագա ֆինանսավորումը:

Անդրեյ Կոզիրևը քննարկել է նաև 500 կմ-անոց գազամուղի կառուցման հնարավորությունը, որը պետք է Ռուսաստանը միացնի Հունաստանին, ասել է Գրիգորի Կարասինը: Այս նավթամուղի վերաբերյալ արդեն քննարկումներ են տեղի ունենում, բայց շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

Ուշ աշնանը Ռուսաստանի վարչապետ և «Գազպրոմի» նախկին տնօրեն Վիկտոր Չեռնոմիրդինը կայցելի Հունաստան, որտեղ, ըստ պաշտոնական աղբյուրների, նախատեսվում են այս երկու նավթամուղների վերաբերյալ կոնկրետ հայտարարություններ:

Պատրաստեց
ԱՐՓԻՆԵ ԿՈՐԵՆՅԱՆԸ

ԵՎԱ ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է ձեզ սովորելու 1–3-ամսյա դասընթացներում

հետևյալ մասնագիտությունների գծով.

- համակարգչային դասընթաց (IBM PC համակարգիչների վրա, օպերատորական գործ, WINDOWS, EXCEL, Paintbrush, DBASE, ծրագրավորման լեզուներ C, PASCAL և այլն.
- անգլերեն լեզու (HEADWAY, Օքսֆորդի համալսարանում մշակված մեթոդ).
- հաշվապահություն և համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
- կոմերցիա և էկոլոգիա.
- վարսավիրություն.
- մասաժ:

Ավարտողներին տրվում է վկայական (սերտիֆիկատ):

Հասցեն՝ Սարյան փող., 4 (Մ. Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռախոսներ՝ 58-21-22, 58-58-71

«Մայր հայրենիք» հեռուստախմբագրությունը ներկայացնում է

26.09 երեքշաբթի

18.00 «Տաքսի-տաքսի»
20.30 MCM- Համերգ
20.45 Մուլտծրագիր
21.15 MCM
21.25 Հայտարարություններ, գովազդ
21.30 «Չորս հրացանակիր»
23.00 MCM
23.15 «Անհիկյան դուստրը»
00.45 «Քոբը»

27.09 չորեքշաբթի

18.00 «Անկեղծություն, սեր և գեղեցկություն»
20.30 MCM
20.50 Մուլտծրագիր
21.25 Հայտարարություններ, գովազդ
21.30 «Չորսը ընդդեմ կարդինալի»
23.00 MCM
23.15 «Մորթագերծողը»
00.45 «Սուզանավ»

28.09 հինգշաբթի

18.00 «Վայրի բնություն»
19.30 «Վերջին բանկերը»
21.00 MCM
21.25 Հայտարարություն, գովազդ
21.30 «Արյունոտ ռինգ-2»
23.00 MCM
23.15 «Կորած ճանապարհը»
00.45 «Առանց ցավազրկման»

29.09 ուրբաթ

18.00 «Վայրի բնությունը» վավերագրական ֆիլմ
19.30 «Խուզարկու Ալոսերը»
21.00 MCM
21.25 Հայտարարություններ, գովազդ
21.30 «Տունը» (1-ին և 2-րդ մասեր)
00.30 «Վտանգավոր խաղում»

30.09 շաբաթ

18.00 MCM
18.15 Բեննի Հիլ
19.30 «Այդ սքանչելի ռուսական ուղը»
21.00 Համերգ «Սանդրա»
21.25 Հայտարարություն, գովազդ
21.30 «Միակնանի բազմոցը»
23.00 «Ճմլարան»
00.30 «Սատանայի պաշտպանները»

1.10 կիրակի

17.00 MCM
17.30 «Բրոդ փողոցը»
19.00 «Շրջագայություն»
20.30 Մուլտֆիլմ
21.10 MCM
21.25 Հայտարարություն, գովազդ
21.30 «Արյուն՝ արյան դիմաց»
23.00 MCM
23.15 «Անկման ժամանակը»
00.45 «Արևադարձային ձյուն»

02.10 երկուշաբթի

18.00 MCM
18.30 «Մինե»
20.00 «Բռնցքամարտիկը»
21.25 Հայտարարություն, գովազդ
21.30 «Մայք Թայսոնի լավագույն մենամարտերը»
23.00 MCM
23.15 «Ներքին ուժը»
00.45 «Սառը պողպատ»

Մեր հասցեն՝ Ծռունգքի 13, Կենցաղի տուն: Հեռ. 44-34-13: Ընդունվում են գովազդներ:

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ
Կոմիտասի պող. քարե շենքում գտնվող 3 սենյականոց բնակարանս 2-ի և 1-ի հետ:
Զանգահարել 250159 հեռախոսահամարով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
Հայերեն տառերով «ՌՈԲՈՏՐՈՆ» մեխանիկական նոր գրամեքենա:
Հեռ.՝ 22-57-74

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Փոխանցումով վաճառվում է УАЗ - 31512 (Վիլիս) մակնիշի 1987 թ. արտադրության ավտոմեքենա, լավ վիճակում:
Հեռ. 25-27-92

CONCERT AGS AGENCY

AGS նորաստեղծ համերգային գործակալությունը հրավիրում է հոկտեմբերի 24-ին և 25-ին «Հրազդան» մարզադաշտ «ԱՍՏՂԱՅԻՆ ԱՄԱՌ» վերջին տոնական շոու ծրագրի փակմանը Երևանում:

ԴՈՒՔ ԿՀԱՆԴԻՊԵՔ

ԱԼԼԱ ՊՈՒԳԱՉՈՎԱՅԻՆ
ՖԻԼԻՊ ԿԻՐԿՈՐՈՎԻՆ

Տոնական հրավառությունից հետո կանցկացվի վիճակախաղ:
Տոմսերի ներսից գումար կհատկացվի վիրավոր ազատամարտիկների բուժմանը և զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին:
Տոմսերը վաճառվում են Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնի տոմսարկղերում, Անի հյուրանոցի առաջին հարկում, մետրոյի բոլոր կայարաններում և մարզադաշտ վայրում:
Շտապեցեք, վերջին 15 օրում տոմսերը կրկնակի թանկանալու են:
Մեր հասցեն «Անի» հյուրանոց 503, 506, 508 սենյակներ: Հեռ. 565343, 594508, 594503:

digitised by A.R.A.R.@